

กลวิธีการสื่อสารภาษาอังกฤษในห้องเรียนของนิสิตไทย
กับอาจารย์ชาวต่างชาติ ในมหาวิทยาลัยพะเยา

ลัทธพรธณ ฤกษ์จิตต์

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาภาษาอังกฤษ

มิถุนายน 2559

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

อาจารย์ที่ปรึกษา และคณบดีคณะศิลปศาสตร์ ได้พิจารณาการศึกษาค้นคว้า
ด้วยตนเอง เรื่อง กลวิธีการสื่อสารภาษาอังกฤษในห้องเรียนของนิสิตไทยกับอาจารย์ชาวต่างชาติ
ในมหาวิทยาลัยพะเยา เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ ของมหาวิทยาลัยพะเยา

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา เกาะวิวัฒน์กุล)

อาจารย์ที่ปรึกษา

.....
(รองศาสตราจารย์พูนพงษ์ งามเกษม)

คณบดีคณะศิลปศาสตร์

มิถุนายน 2559

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ด้วยความกรุณาและได้รับความช่วยเหลือจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา เกาะวิวัฒนากุล อาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งท่านได้กรุณาให้คำแนะนำ และข้อคิดเห็นต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการศึกษาครั้งนี้ อีกทั้ง ยังช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นระหว่างการดำเนินงานวิจัย ตลอดจนปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่ง ผู้วิจัยตระหนักถึงความตั้งใจจริง และความทุ่มเทของอาจารย์ และกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ คุณนิลุบล ชันคำ ครูวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านร่องห้า คุณประภาณีซ เทพทิพย์ ครูวิทยฐานะชำนาญการ โรงเรียนอนุบาลพะเยา ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย รวมถึง Mr.Rex Weylin Tyrone อาจารย์สาขาวิชาภาษาอังกฤษ ที่สนับสนุน และให้ความช่วยเหลือในการทำแบบสังเกตงานวิจัยเรื่องนี้ ตลอดจนนิสิตชั้นปีที่ 2 คณะศิลปศาสตร์ วิชาเอกภาษาอังกฤษทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม จนทำให้งานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณบิดามารดา และครอบครัว ซึ่งเปิดโอกาสให้ได้รับการศึกษาเล่าเรียน ตลอดจนคอยช่วยเหลือ และให้กำลังใจกับผู้วิจัยเสมอมา จนสำเร็จการศึกษา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่า งานวิจัยฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่ต้องการพัฒนาแนวทางการศึกษาไทยต่อไป

ลัทธพรธรณ ฤกษ์จิตต์

เรื่อง: กลวิธีการสื่อสารภาษาอังกฤษในห้องเรียนของนิสิตไทยกับอาจารย์ชาวต่างชาติ ในมหาวิทยาลัยพะเยา

ผู้วิจัย: ลัทพรพรรณ ภูกิจิตต์, การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง: ศศ.ม. (ภาษาอังกฤษ), มหาวิทยาลัยพะเยา, 2559

อาจารย์ที่ปรึกษา: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา เกาะวิวัฒน์นากุล

คำสำคัญ: กลวิธีการสื่อสาร, นิสิต, อาจารย์ชาวต่างชาติ

บทคัดย่อ

การศึกษานี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาพฤติกรรมการสื่อสารภาษาอังกฤษในห้องเรียนของนิสิตและอาจารย์ชาวต่างชาติ ในมหาวิทยาลัยพะเยา 2) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการสื่อสารภาษาอังกฤษของนิสิตกับอาจารย์ชาวต่างชาติ ในระหว่างที่มีการประกอบการเรียนการสอนภายในห้องเรียน 3) ศึกษาปัญหาในการสื่อสารภาษาอังกฤษของนิสิต ขณะสนทนากับอาจารย์ในห้องเรียน กลุ่มตัวอย่าง นิสิตชั้นปีที่ 2 ของมหาวิทยาลัยพะเยา ที่ลงทะเบียนในปีการศึกษา 2556 ในรายวิชา English for Discussion จำนวน 33 คน โดยใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ 1) แบบสังเกตในชั้นเรียน 2) แบบสอบถามปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการสื่อสารภาษาอังกฤษของนิสิตกับอาจารย์ชาวต่างชาติ และปัญหาในการสื่อสารภาษาอังกฤษของนิสิต ขณะสนทนากับอาจารย์ในห้องเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า 1) นิสิต และผู้สอน มีการเลือกใช้กลวิธีการสื่อสารที่แตกต่างกัน แต่ยังคงเลือกใช้กลวิธีการสื่อสารที่เหมือนกัน 1 กลวิธี คือ กลวิธีการใช้อวัจนภาษา เพื่อให้การสื่อสารภายในห้องเรียนบรรลุผลสำเร็จ 2) ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการสื่อสารภาษาอังกฤษของนิสิตกับอาจารย์ต่างชาติ ได้แก่ ปัจจัยทางด้านผู้สอน และผู้เรียน จากการวิเคราะห์ผลโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง 3) ปัญหาในการสื่อสารภาษาอังกฤษของนิสิตที่พบมากที่สุด คือ ความวิตกกังวลในด้านไวยากรณ์ขณะสื่อสารภาษาอังกฤษ

Title: THE COMMUNICATIVE STRATEGIES IN THE CLASSROOM OF THAI STUDENTS AND FOREIGNER TEACHER
IN THE UNIVERSITY OF PHATAO.

Author: Latthapan Tookjit, Independent Study M.A. (English), University of Phayao, 2016

Advisor: Assistant Professor Dr.Sukanya Kaowiwattanakul

Keywords: Communicative Strategy, Student, Foreign Teacher

ABSTRACT

The objectives of this research were 1) to study English communicative strategies in the classroom between students and their foreign teachers in the University of Phayao, 2) to study the factors affecting successful English communication between students and their foreign teachers during the classroom, 3) to study problems of students communicating English with their foreign teachers. The sample consisted of 33 second-year students in the University of Phayao who have enrolled in English for Discussion subject in 2013. The sample was selected based on simple random sampling. The instruments of the study included 1) Classroom observation, 2) Questionnaire on factors affecting successful English communication between students and their foreign teachers and problems. Data were analyzed by statistics including percentage, mean and standard deviation.

The results of this research showed that 1) students and teachers had different English communicative strategies but they choose one common strategies as use of non-linguistic mean for successful English communication in the classroom. 2) Factors affecting successful English communication between students and their foreign teachers was instructor-learner. The sample rated instructor-learner variable at moderate level. 3) Problems of students' English communication was their anxiety over grammar mistakes during communication.

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
ประโยชน์ที่จะได้รับการวิจัย	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับภาษา	7
แนวคิดเรื่องการสื่อสาร	10
3 วิธีดำเนินการวิจัย	22
รูปแบบของการศึกษา	22
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	22
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	23
การเก็บรวบรวมข้อมูล	23
การวิเคราะห์ข้อมูล	25
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	28
ตอนที่ 1 การนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับกลวิธีในการสื่อสารภาษาอังกฤษ ในห้องเรียนของนิสิตชั้นปีที่ 2 วิชาเอกภาษาอังกฤษ คณะศิลปศาสตร์ กับอาจารย์ชาวต่างชาติ ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชา English for discussion ปีการศึกษา 2556	29

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล (ต่อ).....	
ตอนที่ 2 การนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการ สื่อสารภาษาอังกฤษในห้องเรียนของนิสิตชั้นปีที่ 2 วิชาเอกภาษาอังกฤษ คณะศิลปศาสตร์ ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชา English for discussion ปีการศึกษา 2556.....	33
ตอนที่ 3 การนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาในการสื่อสารภาษาอังกฤษของ นิสิตชั้นปีที่ 2 วิชาเอกภาษาอังกฤษ คณะศิลปศาสตร์ ที่ลงทะเบียนเรียน ในรายวิชา English for discussion ปีการศึกษา 2556.....	35
5 บทสรุป.....	37
สรุปผลการวิจัย.....	39
อภิปรายผลการวิจัย.....	40
ข้อเสนอแนะ.....	41
บรรณานุกรม.....	43
ภาคผนวก.....	47
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการศึกษาค้นคว้า ด้วยตนเอง.....	48
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	49
ประวัติผู้ศึกษาค้นคว้า.....	56

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงกรอบในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	24
2 แสดงรูปแบบการใช้กลวิธีในการสื่อสารภาษาอังกฤษระหว่างนิสิตกับอาจารย์ต่างชาติ..	29
3 แสดงความถี่ในการใช้รูปแบบกลวิธีในการสื่อสารของนิสิตแต่ละกลวิธี	30
4 แสดงความถี่ในการใช้รูปแบบกลวิธีในการสื่อสารของอาจารย์ชาวต่างชาติ แต่ละกลวิธี	31
5 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ อายุ.....	33
6 แสดงปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้กลวิธีในการสื่อสาร	34
7 แสดงปัญหาในการสื่อสารภาษาอังกฤษของนิสิตกับอาจารย์ชาวต่างชาติ.....	35

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิ	หน้า
1 แสดงขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล	24
2 แสดงขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล (แบบสังเกต).....	26
3 แสดงขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล (แบบสอบถาม).....	27

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในยุคของการสื่อสารที่ไร้พรมแดน ภาษาอังกฤษถือได้ว่าเป็นมีความสำคัญสำหรับคนไทยมากกว่าในอดีต กอปรกับในปี พ.ศ. 2558 ประเทศไทยซึ่งอยู่ในกลุ่มประเทศอาเซียนจะก้าวเข้าสู่การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจของประชาคมอาเซียน (Asean Economics Community: AEC) โดยข้อระเบียบของกฎบัตรอาเซียน มาตรา 34 ระบุถึงภาษาที่ใช้ในการทำงานของกลุ่มสมพันธ์อาเซียนคือ ภาษาอังกฤษ ดังนั้น แนวทางการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าในทุกด้าน และให้เกิดความทัดเทียมนานาประเทศ จำเป็นต้องพัฒนาศักยภาพของบุคลากร และพัฒนาศักยภาพด้านการศึกษาให้กับประชาชนในประเทศ ให้มีความรู้ความสามารถด้านการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษ ประเทศไทยได้ตระหนักถึงความสำคัญของภาษาอังกฤษมาโดยตลอด ดังจะเห็นได้จากแนวนโยบายของสำนักยุทธศาสตร์อุดมศึกษาต่างประเทศ สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา ว่าด้วยนโยบายส่งเสริมความเป็นสากลของอุดมศึกษาไทย และการเปิดสู่ภูมิภาค (Internationalization-Regionalization) ที่กำหนดแนวทางในการส่งเสริมการศึกษานานาชาติหลายประการ ได้แก่

1. ส่งเสริมการเปิดสอนหลักสูตรนานาชาติที่มีคุณภาพ
2. ส่งเสริมให้สถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศที่มีคุณภาพมาจัดการศึกษาไทย
3. ส่งเสริม สนับสนุน ให้สถาบันอุดมศึกษาไทยเป็นศูนย์กลางในการแลกเปลี่ยนอาจารย์นิสิต นักศึกษา และบุคลากรในระดับอุดมศึกษา
4. สนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษาไทยเป็นเจ้าภาพในการจัดประชุม สัมมนา และฝึกอบรมนานาชาติ
5. สนับสนุนให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการฝึกอบรม และวิจัยด้านการค้าและการพัฒนาระหว่างประเทศไทยกับภูมิภาค

จะเห็นได้ว่า แนวนโยบายส่งเสริมการพัฒนาทางการศึกษาของอุดมศึกษาไทยข้างต้น ส่งผลต่อความต้องการอาจารย์ต่างชาติเข้ามามีส่วนร่วมต่อระบบการเรียนการสอน โดยเฉพาะการศึกษาในระดับอุดมศึกษาแต่ยังรวมไปถึงการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา ประถมศึกษา และระดับอนุบาล

อย่างไรก็ตาม เป็นที่น่าสังเกตว่า แม้จะมีการพัฒนาระบบการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของไทย ให้ตรงตามแนวนโยบายส่งเสริมการศึกษาของสำนักยุทธศาสตร์อุดมศึกษาต่างประเทศ

แต่นักเรียน นิสิต นักศึกษาไทย ยังคงใช้ความรู้ความสามารถด้านภาษาอังกฤษได้ไม่เป็นที่น่าพอใจ จากข้อมูลศูนย์การทดสอบทางการศึกษา (EDUCATION TESTING SERVICE) ของสหรัฐอเมริกา ระหว่างเดือนกรกฎาคม 2547–เดือนมิถุนายน 2548 ระบุว่า ประเทศไทยมีคะแนนเฉลี่ย การทดสอบภาษาอังกฤษ ในฐานะที่เป็นภาษาต่างประเทศ (TOEFL) อยู่ในลำดับที่ 8 ของกลุ่มประเทศ ในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งมีความสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ กาญจนา ปราบพาล และประกายแก้ว โอบานนท์หอมตะ (2543) ได้ศึกษาความสามารถการใช้ภาษาอังกฤษของบัณฑิตไทย โดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยคะแนน CU-TEP (Chulalongkorn University Test of English Proficiency) เทียบกับคะแนน TOEFL (Test of English as a Foreign Language) และค่าเฉลี่ยคะแนน TOEFL ที่ปรากฏในรายงาน TOEFL (Test and Score Data Summary Bulletins) ปรากฏว่า มาตรฐาน ภาษาอังกฤษของบัณฑิตที่จบในประเทศไทยต่ำกว่าเกณฑ์สากล ที่จะศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา ในมหาวิทยาลัยต่างประเทศ ที่ใช้คะแนน TOEFL ตั้งแต่ 550 ขึ้นไป ค่าเฉลี่ยคะแนน CU-TEP เทียบกับคะแนน TOEFL ของบัณฑิตกลุ่มวิทยาศาสตร์ เท่ากับ 450 คะแนน กลุ่มสังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ เท่ากับ 444 คะแนน และกลุ่มที่ต้องการศึกษาหลักสูตรนานาชาติของจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย เท่ากับ 489 คะแนน ในขณะที่บัณฑิตจากประเทศสิงคโปร์ และประเทศฟิลิปปินส์ มีค่าเฉลี่ยคะแนน TOEFL เกิน 550 คะแนน บัณฑิตจากประเทศมาเลเซีย อินโดนีเซีย พม่า เวียดนาม และกัมพูชา มีค่าเฉลี่ยคะแนน TOEFL เกิน 500 คะแนน

ในทางตรงกันข้าม การใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียน นิสิต นักศึกษาไทย กลับอยู่ในระดับที่น่าพอใจ ข้อมูลจากศูนย์การทดสอบทางการศึกษา (EDUCATION TESTING SERVICE) ของสหรัฐอเมริกา ระหว่างเดือนกรกฎาคม 2547–เดือนมิถุนายน 2548 ระบุว่า คะแนนเฉลี่ย การทดสอบภาษาเพื่อการสื่อสารในระดับนานาชาติ (TOEIC) ของประเทศไทย อยู่ในลำดับที่ 4 รองจากประเทศฟิลิปปินส์ ประเทศสิงคโปร์ และประเทศกัมพูชา

แม้ระดับการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียน นิสิต นักศึกษาไทย จะอยู่ในระดับที่น่าพอใจ แต่ก็ยังคงมีงานวิจัยที่กล่าวถึงความสามารถด้านทักษะการพูดภาษาอังกฤษ ของนักเรียน นิสิต นักศึกษาไทย ที่ยังไม่ดีนัก เช่น งานวิจัยของสมบัติ สิริคงคา (2539, หน้า 2) และศุภรัตน์ ภัทรานนท์ (2531, หน้า 55–57) ที่ถูกอ้างอิงไว้ในงานวิจัยของอมรรัตน์ เหลืองแสงทอง (2545, หน้า 2) ที่กล่าวไว้พร้อมกันว่า “แม้ว่าจะมีผู้ให้ความสำคัญกับทักษะการพูดมากขึ้น แต่ความสามารถด้านการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา กลับอยู่ในขั้นกลไก เท่านั้น กล่าวคือ อยู่ในขั้นที่ไม่น่าพอใจ ส่วนความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษของนักศึกษา ระดับมหาวิทยาลัยนั้น สกนธ์ วีระเดชชาติ (2531, หน้า 100) กล่าวว่า นักศึกษามหาวิทยาลัย พูดภาษาอังกฤษได้เพียงประโยคง่าย ๆ เท่านั้น ทั้งที่ได้ผ่านการเรียนภาษาอังกฤษมาเป็นเวลานาน

นับสิบปี” หากจะพิจารณาถึงปัจจัย และสาเหตุที่ผู้เรียนประสบปัญหาการพูดภาษาอังกฤษ หรือการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารนั้น อาจจะมาจกหลายสาเหตุปัจจัยด้วยกัน ทั้งจาก ความสามารถด้านเทคนิค และวิธีการสอนของครู ความสามารถด้านการเรียนของผู้เรียน ข้อบกพร่องของหลักสูตร หรือแม้กระทั่งการจัดระบบการเรียนการสอน ที่มุ่งเน้นเฉพาะ การฝึกออกเสียงให้ถูกต้องตามหลักภาษาศาสตร์ จนละเลยการฝึกฝนกลวิธีที่จะสื่อสารให้ผู้อื่น เข้าใจในสิ่งที่ตนพูด และได้ตอบกลับได้อย่างทันทีที่มีการปฏิสัมพันธ์กัน ระหว่างการสื่อสาร ต่างวัฒนธรรม (Intercultural Communication) นอกจากนี้แล้ว การเรียนภาษาอังกฤษ ในฐานะ ภาษาต่างประเทศ อาจเป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้นักเรียน นิสิต นักศึกษาไทย ประสบกับปัญหา การใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร เนื่องจากผู้เรียนมีโอกาสฝึกภาษาเฉพาะชั้นเรียนเท่านั้น ส่งผลทำให้ไม่สามารถใช้ภาษาอังกฤษในการพูดสื่อสาร ในสถานการณ์จริงได้ เพราะสถานการณ์ ที่ใช้ในการฝึกพูดในชั้นเรียน กับการสื่อสารในสถานการณ์จริง ต่างกัน

เพื่อให้การปฏิสัมพันธ์กันระหว่างการสื่อสารต่างวัฒนธรรมราบรื่น ไม่เกิดปัญหา ผู้สื่อสารจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความสามารถในการสื่อสาร Canale (1983) ได้อธิบายไว้ว่า ผู้ที่มีความรู้ความสามารถด้านการสื่อสาร จะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ 4 ประการ ได้แก่ ความรู้ความสามารถทางด้านไวยากรณ์ (Linguistic or Grammatical Competence) ความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาสังคม (Sociolinguistic Competence) ความรู้ความสามารถ ในการใช้ความสัมพันธ์ของข้อความ (Discourse Competence) และความรู้ความสามารถในการใช้ รูปแบบ หรือกลวิธีในการสื่อสาร (Pragmatic Competence or Strategic Competence) หากผู้สนทนา ขาดความรู้ความสามารถในการสื่อสารในด้านใดด้านหนึ่ง อาจทำให้การสื่อสารนั้นล้มเหลวได้ แนวทางหนึ่งที่น่าจะเป็นประโยชน์ในการแก้ปัญหาในการสื่อสารต่างวัฒนธรรม คือ การเลือกใช้ กลวิธีการในการสื่อสาร (Communicative Strategies)

กลวิธีการสื่อสาร เป็นการผลิตคำพูด (Speech Production) เพื่อใช้ในการสื่อสาร และแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในการสื่อสาร โดยการผลิตคำพูดนั้น จะเป็นกระบวนการที่ไม่มีหลักเกณฑ์ใด ๆ เพียงแต่ต้องพิจารณาตามความเหมาะสม และไม่เหมาะสม ของสถานการณ์ที่จะสื่อสาร เพื่อให้การสื่อสารนั้น ๆ บรรลุเป้าหมาย และแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการสื่อสารได้ (Faerch and Kasper, 1983 p. 28 and p. 36) ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่า กลวิธีการสื่อสาร เป็นเครื่องมือในการสื่อสารอย่างหนึ่ง ที่จะช่วยให้การสื่อสารของผู้พูด และคู่สนทนา ราบรื่น ตลอดจนการสนทนา และเกิดความเข้าใจในทิศทางเดียวกัน ถึงแม้ว่าในระหว่างการสนทนา จะพบอุปสรรคทางการสื่อสารก็ตาม

นักวิจัย และนักภาษาศาสตร์ ได้แก่ Farch and Kasper ((1989); Varadi (1990); Heaton (1996); Dornyei and Thurrell (1995) (อ้างอิงในมัญญุ มะโนหาญ, 2549, หน้า 5-6) ได้พยายามศึกษา และนำเสนอรูปแบบการแก้ปัญหาการสื่อสารต่างวัฒนธรรม ซึ่งสามารถสรุปได้ในรูปแบบ หรือกลวิธีที่คล้ายคลึงกัน ได้แก่ รูปแบบการละทิ้งข้อมูลที่ยากต่อการเข้าใจ (Message Abandonment) รูปแบบการเปลี่ยนหัวข้อ (Topic Adjustment) รูปแบบการใช้ภาษาแม่ หรือการใช้วจนภาษา เข้ามาเกี่ยวข้อง รูปแบบการบรรยายลักษณะ (Description) รูปแบบการยกตัวอย่าง (Exemplification) รูปแบบการใช้คำใกล้เคียง (Approximation) รูปแบบการสร้างคำใหม่ (Word Coinage) รูปแบบการพูดซ้ำ (Repetition) รูปแบบการสร้างโครงสร้างภาษาใหม่ (Self-Repair/Restructuring) รูปแบบการขอความร่วมมือ และขอความช่วยเหลือจากคู่สนทนา (Cooperative Strategies) รูปแบบการใช้วจนภาษา (Non-Verbal Strategies) และรูปแบบการใช้คำเสริม หรือการเปล่งเสียงคำ (Fillers or Hesitation Devices) เพื่อประวิงเวลาในการคิดคำพูดต่อไป

จะเห็นได้ว่า การพูดสื่อสารในสถานการณ์จริงที่ต้องใช้ภาษาที่สอง หรือภาษาต่างประเทศ ในการสื่อสาร ผู้พูดมักประสบปัญหาด้านการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร การศึกษาการเลือกใช้ กลวิธีสื่อสารจึงมีความสำคัญ และทำให้ทราบถึงจุดบกพร่องด้านความสามารถในการใช้ภาษา เพื่อการสื่อสารของผู้พูด ดังนั้น จึงเป็นสิ่งที่น่าสนใจว่า ผู้เรียน และผู้สอน ที่มีความแตกต่าง ด้านการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม จะใช้กลวิธีสื่อสารใดบ้าง

จากความสำคัญ และปัญหาดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่า หากประชาคมอาเซียน ดำเนินการเปิดเสรีทางการค้าระหว่างกลุ่มประเทศอาเซียน ในปี 2558 จะมีผลทำให้เกิด การแลกเปลี่ยนของตลาดแรงงาน เกิดการปฏิสัมพันธ์ทางการค้า และการท่องเที่ยว ภาษาอังกฤษ ซึ่งถือเป็นภาษาสากล จะถูกนำมาใช้ในการติดต่อสื่อสารระหว่างกันมากขึ้น ประชาชนคนไทยจะต้องตระหนัก และเตรียมความพร้อมด้านความสามารถทางภาษาอังกฤษ ในการสื่อสาร รวมถึง กลวิธีการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารให้ประสบความสำเร็จ โดยเฉพาะอย่างยิ่งวงการการศึกษาไทย อย่างไรก็ตาม แม้ว่าสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ของไทย จะมีการจัดกระบวนการเรียนการสอน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ที่กำหนดให้ ผู้เรียน ต้องมีความสามารถในการสื่อสาร ได้แก่ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ภาษาต่างประเทศ แต่ก็ยังคงพบปัญหาที่เป็นข้อถกเถียงเกี่ยวกับประเด็นดังกล่าว คือ เมื่อผู้เรียน เรียนจบหลักสูตรการศึกษา ไม่ว่าจะระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา หรือระดับปริญญาตรีแล้ว ก็ยังไม่สามารถพูดภาษาอังกฤษได้เท่าที่ควร (ธีรภรณ์ พลายเล็ก, 2554, หน้า 53) ซึ่งอาจเกิดจาก ปัจจัยหลาย ๆ ด้าน ทั้งปัจจัยจากผู้สอน ปัจจัยจากผู้เรียน ปัจจัย และข้อจำกัดของสถานศึกษา

ปัจจัยของสภาพแวดล้อมทางการศึกษา รวมถึงระบบการเรียนการสอนที่ละเลยการฝึกฝน การใช้กลวิธีการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงเกิดความสนใจที่จะศึกษารูปแบบ การใช้กลวิธีการสื่อสารภาษาอังกฤษของนิสิต นักศึกษา ระดับอุดมศึกษาในจังหวัดพะเยา การศึกษาของผู้ศึกษาครั้งนี้ จะมุ่งศึกษาเฉพาะกลวิธีการสื่อสารภาษาอังกฤษในห้องเรียน ระหว่างนิสิตไทยกับอาจารย์ชาวต่างชาติ ในมหาวิทยาลัยพะเยา โดยผู้ศึกษาได้เลือกกลุ่มตัวอย่าง เป็นนิสิตต่างชั้นปี ที่มีทักษะการใช้ภาษาอังกฤษในห้องเรียนที่แตกต่างกัน จะทำให้ได้ข้อมูล ที่เป็นประโยชน์ต่อแนวทางการพัฒนาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนิสิต และเป็นแนวทาง แก่ผู้สอนในการฝึกให้นิสิตใช้กลวิธีการสื่อสารภาษาอังกฤษ ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษากลวิธีการสื่อสารภาษาอังกฤษในห้องเรียนของนิสิต และอาจารย์ชาวต่างชาติ ในมหาวิทยาลัยพะเยา
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการสื่อสารภาษาอังกฤษของนิสิต และอาจารย์ ชาวต่างชาติ ในมหาวิทยาลัยพะเยา
3. เพื่อศึกษาปัญหาในการสื่อสารภาษาอังกฤษของนิสิต และอาจารย์ชาวต่างชาติ ในมหาวิทยาลัยพะเยา

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาค้นคว้านี้ได้กำหนดขอบเขต ไว้ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา
 - 1.1 กลวิธีการสื่อสารภาษาอังกฤษระหว่างนิสิตกับอาจารย์ชาวต่างชาติในมหาวิทยาลัย
 - 1.2 ปัจจัยที่มีผลต่อการประสบความสำเร็จในการสื่อสารภาษาอังกฤษ ระหว่างนิสิต กับอาจารย์ชาวต่างชาติ ในมหาวิทยาลัยพะเยา
 - 1.3 ปัญหาในการสื่อสารภาษาอังกฤษระหว่างนิสิต กับอาจารย์ชาวต่างชาติ ในมหาวิทยาลัยพะเยา
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 2.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ นิสิตมหาวิทยาลัยพะเยาชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 4 ที่ลงทะเบียนเรียนในปีการศึกษา 2556 ในรายวิชาภาษาอังกฤษเฉพาะวัตถุประสงค์ จำนวน 11 รายวิชา (English for Academic Purposes, English for Communication, English for Specific Purposes, English for Discussion, English for Business Communication, English for Communication Arts,

English for Tourism, English for Hotel Business, English for Journalism, English for Lawyers, English for Arts and Design) และมีอาจารย์ต่างชาติเป็นผู้สอน จำนวน 653 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ นิสิตมหาวิทยาลัยพะเยาชั้นปีที่ 1 ถึง ปีที่ 4 ที่ลงทะเบียนเรียนในปีการศึกษา 2556 ในรายวิชาภาษาอังกฤษเฉพาะวัตถุประสงค์ และมีอาจารย์ต่างชาติเป็นผู้สอน ได้แก่ นิสิตชั้นปีที่ 2 คณะศิลปศาสตร์ วิชาเอกภาษาอังกฤษ ที่ลงทะเบียนในปีการศึกษา 2556 ในรายวิชา English for Discussion รวมทั้งสิ้น 33 คน โดยกลุ่มตัวอย่างดังกล่าว ผู้ศึกษาได้ใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย

นิยามศัพท์เฉพาะ

นิสิต หมายถึง ผู้ศึกษารายวิชาภาษาอังกฤษเฉพาะวัตถุประสงค์ ชั้นปีที่ 1 ถึง ชั้นปีที่ 4 ในมหาวิทยาลัยพะเยา ที่มีสัญชาติไทย และเชื้อชาติไทย

อาจารย์ต่างชาติ หมายถึง ผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ทำการสอนนิสิตในรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับภาษาอังกฤษเฉพาะวัตถุประสงค์ เพียงรายวิชาใดวิชาหนึ่ง โดยบุคคลดังกล่าวต้องไม่มีสัญชาติไทย และไม่มีเชื้อชาติไทย

กลวิธีการสื่อสาร หมายถึง การใช้ภาษาอังกฤษในการพูดสื่อสารระหว่างนิสิตและอาจารย์ชาวต่างชาติ โดยที่ผู้พูดจะต้องพยายามใช้วิธีการ หรือเทคนิคต่าง ๆ ในการสื่อสาร เพื่อให้ผู้ฟังเกิดความเข้าใจความหมายในการสื่อสารที่ตรงกัน รวมถึงรูปแบบการสื่อสารวิธีที่ช่วยแก้ปัญหาในการสื่อสาร และช่วยให้การสื่อสารระหว่างนิสิตกับอาจารย์ต่างชาติประสบความสำเร็จ เช่น การพูดซ้ำคำเพื่ออธิบายความหมายของคำที่ต้องการสื่อสาร การพูดภาษาแม่ปนกับภาษาเป้าหมาย เทคนิคการถามเพื่อน เป็นต้น

ประโยชน์ที่จะได้รับการวิจัย

1. ได้ทราบกลวิธีในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมของนิสิตไทยกับอาจารย์ต่างชาติ
2. ได้ทราบปัจจัย และปัญหาที่มีผลต่อการเลือกใช้กลวิธีในการสื่อสาร
3. ได้ข้อมูลเพื่อใช้เป็นแนวทางให้ผู้สอนนำไปพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนิสิต นักศึกษา ต่อไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ศึกษาค้นคว้าเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการศึกษาเรื่องนี้ โดยแยกตามหัวข้อดังนี้

1. แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับภาษา
2. แนวคิดเรื่องการสื่อสาร
 - 2.1 ความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อสื่อสารสื่อสาร
 - 2.1.1 ความหมายของความสามารถในการพูดสื่อสาร
 - 2.1.2 องค์ประกอบของความสามารถในการพูดสื่อสาร
 - 2.2 กลวิธีการสื่อสาร
 - 2.2.1 ความหมายของกลวิธีการสื่อสาร
 - 2.2.2 รูปแบบของกลวิธีการสื่อสาร
 - 2.2.3 ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้กลวิธีการสื่อสาร
 - 2.3 ปัญหา และอุปสรรคในการสื่อสาร

แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับภาษา

ภาษา คือ สัญลักษณ์ที่ถูกสร้างขึ้น หรือกำหนดขึ้น เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการสื่อความเข้าใจ ระหว่างกลุ่มคนแต่ละสังคม แต่ละวัฒนธรรม พฤติกรรมการใช้ภาษาทางการสื่อสารของคน จะมีลักษณะที่สำคัญ 2 ส่วน คือ ระบบการรับรู้จากประสาทสัมผัสทั้งห้า ได้แก่ การได้ยิน การรู้สึกรับสัมผัส การได้กลิ่น และการมองเห็น และระบบการสื่อความหมาย โดยการใช้การพูด การเขียน หรือแม้แต่การใช้กิริยาท่าทางในการแสดงความหมายของการสื่อสาร ซึ่งทั้งสองระบบต้องอาศัยภาษาเป็นสื่อกลาง ที่จะสร้างความเข้าใจ หรือก่อให้เกิดการสื่อสาร ภาษาจะเป็นสื่อกลางที่จะนำความคิดของคนให้เป็นรูปแบบการสื่อสารต่าง ๆ รวมถึงการทำหน้าที่เข้ารหัส และถอดรหัสข่าวสารต่าง ๆ ภาษาจึงเป็นปัจจัยสำคัญของการสื่อสารที่จะช่วยให้มนุษย์มีความเข้าใจกัน และเกิดการเรียนรู้สภาพการณ์ต่าง ๆ ได้

เสนาะ ตีแยว (2538 อ้างอิงใน สมสุตา ศรีวัฒนานนท์, 2547) กล่าวว่า แนวคิดขั้นพื้นฐานของภาษา มีลักษณะที่สำคัญ 3 ส่วน คือ ส่วนที่หนึ่ง คือ ความรู้เกี่ยวกับภาษาที่ทำให้เกิดเนื้อหา

และรูปแบบของภาษา ส่วนที่สอง คือ กระบวนการที่ก่อให้เกิดข้อมูลโดยการใช้ภาษา และส่วนที่สาม คือ หน้าที่ทางการสื่อสารของภาษา

1. ความรู้เกี่ยวกับภาษาที่ทำให้เกิดเนื้อหา และรูปแบบของภาษา ถือเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด ที่มนุษย์จะนำไปใช้ในการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ หากมนุษย์ขาดความรู้ทางด้านภาษา จะเป็นการยากที่จะทำให้การสื่อสารระหว่างคู่สนทนา หรือบุคคลอื่นเข้าใจได้อย่างถูกต้อง แม้ว่ามนุษย์จะสามารถเข้าใจกันได้โดยอาศัยวัฒนธรรมประเพณีก็ตาม แต่ก็ไม่มีวัฒนธรรมประเพณีในสังคมใด ที่พัฒนาขึ้นโดยไม่ต้องอาศัยความรู้ทางด้านภาษาเลย วิวัฒนาการของภาษาในทุกสังคม จะมีลักษณะที่เหมือนกันอยู่ 4 ประการ คือ

1.1 ความแน่นอนของภาษา หมายความว่า สัญลักษณ์ที่ถูกกำหนดขึ้นเพื่อใช้สื่อความเข้าใจกันภายในกลุ่มคน ซึ่งสัญลักษณ์ดังกล่าวจะต้องไม่มีการเปลี่ยนแปลง แต่หากเปลี่ยนแปลงจะต้องมีการเปลี่ยนแปลงอย่างค่อยเป็นค่อยไป ต้องใช้ระยะเวลา เช่น วิวัฒนาการของตัวอักษรที่ใช้ในการสื่อสารของมนุษย์ ตั้งแต่ยุคดึกดำบรรพ์จนถึงปัจจุบัน เริ่มตั้งแต่อักษรภาพ อักษรรูปเล่ม และอักษรตัวหนังสือ

1.2 หลักของภาษาที่แน่นอน หรือหลักเกณฑ์ของภาษาที่กำหนดขึ้น เพื่อใช้เป็นรูปแบบเดียวกัน เช่น ภาษาไทย จะมีหลักเกณฑ์การเขียนโครงสร้างประโยคพื้นฐาน ประกอบด้วย ภาคประธาน และภาคแสดง ประโยคที่ไม่ปรากฏภาคประธาน หรือภาคแสดง ส่วนใดส่วนหนึ่ง เรียกว่า กลุ่มคำ หรือวลี หรือการเขียนโครงสร้างประโยคในภาษาอังกฤษ จะต้องมีความหมายอย่างใดอย่างหนึ่ง เมื่อสิ้นสุดประโยคนั้น ๆ เช่น เครื่องหมายมหัพภาค หรือ full stop (.) เครื่องหมายปรัศนี หรือ question mark (?) เป็นต้น

1.3 การเกิดขึ้นใหม่ของคำ หรือความหมาย สามารถเกิดขึ้นได้แม้ภาษาจะมีหลักเกณฑ์ที่แน่นอน การเกิดขึ้นใหม่ของคำ หรือความหมาย จะปรากฏชัดในภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร (ภาษาพูด) ผู้ใช้ภาษาต้องมีความรู้เรื่องภาษา ความรู้ทางด้านภาษาอาจเกิดขึ้นได้โดยการเรียนรู้ การนำไปใช้ได้ รวมถึง อาศัยพฤติกรรมทางการสื่อสาร ผู้ที่มีความเข้าใจในหลักเกณฑ์ของภาษา อาจนำความรู้ที่สร้างคำใหม่ หรือความหมายใหม่ได้

1.4 องค์ประกอบของรูปแบบภาษากับการสื่อสาร ประกอบด้วย

1.4.1 เสียง โดยทั่วไปภาษาแต่ละภาษาจะมีลักษณะเฉพาะของการออกเสียง แต่ภาษาที่แตกต่างกันออกไป การออกเสียงจะต้องมีหลักเกณฑ์ที่แน่นอน และต้องมีการเรียนรู้ฝึกฝนวิธีการออกเสียง ทำให้มนุษย์สามารถเรียนรู้การออกเสียงในภาษาอื่นได้

1.4.2 พยางค์ และคำ เกิดจากการประสมของพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ เพื่อสร้างความหมายในการสื่อสาร ทั้งการเขียน และการพูด เช่น การระบุว่าคำแต่ละคำ

ออกเสียงอย่างไร การระบุลักษณะของคำว่า ทำหน้าที่อะไรในประโยค ชนิดของคำเป็นอย่างไร เช่น คำนาม คำกริยา หรือคำคุณศัพท์

1.4.3 ประโยค รูปแบบของการสร้างประโยคมีกฎเกณฑ์ว่าประโยคจะต้องประกอบด้วย ประธาน กริยา และกรรม ซึ่งกฎเกณฑ์ของแต่ละภาษาอาจจะเหมือนหรือแตกต่างกันได้

1.4.4 ความหมาย การสื่อความหมายนับว่าเป็นสิ่งสำคัญในการสื่อสารทุกภาษา การสื่อความหมายเป็นการนำเอาประโยคหลาย ๆ ประโยค มาเรียงกันให้มีความสัมพันธ์เพื่อก่อให้เกิดเรื่องราว เกิดความเข้าใจร่วมกัน ผู้เรียงประโยคจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในการเรียบเรียงเรื่องราวให้สอดคล้อง และให้ได้เนื้อหาความหมายตามที่ต้องการ

2. กระบวนการที่ก่อให้เกิดข้อมูลโดยการใช้ภาษา จากที่กล่าวไปข้างต้น จะเห็นได้ว่าภาษาเป็นเพียงปัจจัยหนึ่งในกระบวนการสื่อสาร ผู้ส่งสาร หรือผู้พูด และผู้รับสาร หรือผู้ฟัง ต่างหากที่เป็นปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดข้อมูล หรือการสื่อสาร ผ่านการใช้ภาษา ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า กระบวนการที่ก่อให้เกิดข้อมูล หรือการที่คนเข้าใจการออกเสียงที่ผู้อื่นพูดกับเขา จะมีขั้นตอนคือ เมื่อมีเสียงพูดตกกระทบถึงหูของผู้ฟัง ผู้ฟังจะได้ยินเสียงนั้นเป็นสิ่งแรก ต่อมาผู้ฟังจะใช้ความรู้สึก และความรู้ เพื่อตรวจสอบว่า เสียงที่ได้ยินนั้นมีความหมายอย่างไร ในขั้นตอนนี้ผู้ฟังจะต้องทำความเข้าใจเสียงที่พูด ในขณะเดียวกันก็เรียนรู้ภาษานั้นด้วย นอกจากนี้ กระบวนการที่ก่อให้เกิดข้อมูลโดยการใช้ภาษา ผู้ฟังจะต้องตั้งใจฟังเสียงที่ได้ยิน เพราะหากผู้ฟังไม่ตั้งใจฟังแล้ว ข้อมูลที่ได้รับก็จะขาดหายไป ฉะนั้นแล้ว ในการรับสารของคู่สนทนา หรือผู้ฟัง ควรคำนึงถึงเงื่อนไขภายใน 3 ประการ ประการแรก ต้องเปิดใจตนเองให้กว้าง ปลอดจากอคติใด ๆ มีสมาธิ และมีความตั้งใจที่จะรับสารด้วยจิตใจที่เป็นธรรม ประการที่สอง ต้องวิเคราะห์จุดมุ่งหมายของผู้ส่งสารให้ชัดเจนว่า ต้องการจะบอกเรื่องราวใดให้ผู้รับสารทราบ และผู้ส่งสารบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวหรือไม่ ประการที่สาม ต้องมีความสามารถในการวิเคราะห์สาร ทั้งรูปแบบและเนื้อหา รู้จักที่จะเลือกหลักการวิเคราะห์สาร เพื่อเข้าถึงสาระที่แท้จริง (จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ และบาทย์น อิมสำราญ, 2550).

3. หน้าที่ของการสื่อสารของภาษา การใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารไม่ว่าจะเป็นการเขียนหรือการพูด ผู้ส่งสารจะต้องคำนึงถึงลักษณะ และรูปแบบของการสื่อสารให้ตรงกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการสื่อสาร นอกจากนี้แล้ว ยังต้องคำนึงถึงสถานการณ์ และเนื้อหาว่า เหมาะสมที่จะสื่อสารหรือไม่ จึงจะทำให้หน้าที่ของการใช้ภาษาในสื่อสารของผู้พูดมีอิทธิพล และมีความน่าเชื่อถือต่อคู่สนทนา

แนวคิดเรื่องการสื่อสาร

การสื่อสารเป็นกิจกรรมที่มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพ ความสามารถในการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ จะเป็นตัวกำหนด และส่งผลให้การดำรงชีวิตของมนุษย์ เกิดประสิทธิภาพสูงสุด (DeVito, 2000). การสื่อสารของมนุษย์ มีองค์ประกอบพื้นฐานรวม 4 องค์ประกอบ ได้แก่ ผู้ส่งสาร ผู้รับสาร สาร และสื่อ นอกจากนี้แล้ว ในกระบวนการสื่อสาร ที่มีประสิทธิภาพของมนุษย์ ยังมีองค์ประกอบอื่นที่มีความสำคัญ และมีส่วนในการสร้างความหมาย ที่ชัดเจน หรือการรับรู้ความหมายร่วมกันระหว่างคู่สื่อสาร

พฤติกรรมกรรมการสื่อสาร อาจเกิดขึ้นได้หลายรูปแบบ หลากสถานการณ์ ดังนั้นการจะแบ่งรูปแบบการสื่อสารให้ชัดเจนเป็นไปได้ยาก ตามทัศนะของผู้วิจัยจะแบ่งรูปแบบของการสื่อสาร โดยอาศัยเกณฑ์การสื่อสาร 3 เกณฑ์ ได้แก่

1. ภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร
2. จำนวนของผู้สื่อสาร
3. การเห็นหน้ากันระหว่างคู่สื่อสาร

1. ภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร รูปแบบการสื่อสารประเภทนี้ จะคำนึงถึงสัญลักษณ์ ในการสื่อสาร ระหว่างผู้ส่งสาร และผู้รับสาร สามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

1.1 การสื่อสารเชิงวัจนภาษา เป็นการสื่อสารที่ผู้ส่งสารใช้คำพูด การเขียน เป็นสัญลักษณ์ในการเข้ารหัส และสื่อความหมายระหว่างผู้รับสาร วัจนภาษาจะส่งผลต่ออารมณ์ ความรู้สึก ความคิด พฤติกรรม การปฏิสัมพันธ์ และความสัมพันธ์ของมนุษย์ หากเราเข้าใจ และเสริมสร้างทักษะการใช้ภาษา ก็จะสามารถช่วยให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.2 การสื่อสารเชิงอวัจนภาษา เป็นการสื่อสารที่ผู้ส่งสารใช้สัญลักษณ์ที่ไม่ใช่คำพูด หรือการเขียนในการสื่อความหมายกับผู้รับสาร ได้แก่

1.2.1 ภาษาร่างกาย เช่น การเคลื่อนไหวร่างกายเพื่อแสดงท่าทางประกอบอารมณ์ ความรู้สึก การแสดงสีหน้า การเคลื่อนไหวทางสายตา เช่น การประสานตา การละสายตา การหลบสายตา เป็นต้น

1.2.2 การแสดงออกของบุคคล ได้แก่ การสัมผัส เช่น การจับมือเพื่อแสดง การทักทาย แพทย์สัมผัสร่างกายคนไข้เพื่อตรวจวัดอาการ หรือการแต่งกาย เช่น การแต่งกาย ชุดดำไปงานศพ เป็นการสื่อสารเชิงอวัจนภาษาที่ส่งผลต่อการรับรู้ของบุคคลที่พบเห็น เป็นต้น

1.2.3 กาลภาษา เป็นการใช้เวลาเพื่อสื่อความหมาย หรือการเลือกเวลาที่เหมาะสม ในสื่อสาร เช่น การตรงต่อเวลา การขอแต่งงานของคู่รัก เป็นต้น

1.2.4 ปริภาษา สิ่งที่เกิดขึ้นพร้อมกับภาษาพูด ภาษาเขียน เช่น ระดับเสียงสูง ต่ำ ความดัง เบา ของเสียง โทน หรือน้ำเสียงในการภาษาพูด การเว้นวรรคตอน ขนาดตัวอักษร ในภาษาเขียน

1.2.5 สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ได้แก่ ระยะห่างระหว่างคู่สื่อสาร สามารถบ่งชี้ให้เห็นลักษณะความสัมพันธ์ ภูมิหลังทางด้านวัฒนธรรม สถานภาพทางสังคมระหว่างกัน ในขณะเดียวกัน สี กลิ่น อุณหภูมิ ก็เป็นสัญลักษณ์ทางอวัจนภาษา ที่สามารถสื่อความหมายให้เกิด การรับรู้ ได้เช่นกัน

2. จำนวนของผู้สื่อสาร รูปแบบการสื่อสารประเภทนี้ สามารถจำแนกได้หลายรูปแบบ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ที่ต้องการนำเสนอของผู้วิจัยแต่ละท่าน

ศศิธร ธัญลักษณ์นันท์ (2542, หน้า 12 อ้างอิงใน มนูญ มะโนหาญ, 2549); Cook (1994, p. 23 อ้างอิงใน มนูญ มะโนหาญ, 2549) ได้อธิบายถึงรูปแบบการสื่อสารโดยอาศัย จำนวนของผู้สื่อสารเป็นเกณฑ์ในลักษณะที่คล้ายคลึงกัน โดยผู้วิจัยทั้งสองแบ่งรูปแบบการสื่อสาร โดยอาศัยจำนวนของผู้สื่อสาร ออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. การสื่อสารภายในตัวบุคคล หมายถึง การสื่อสารที่บุคคลคนเดียวทำหน้าที่เป็นทั้ง ผู้ส่งสาร และผู้รับสาร เช่น การฝึกพูดคนเดียวหน้ากระจก การเขียนรายงานแล้วอ่านทบทวนเอง

2. การสื่อสารระหว่างบุคคล หมายถึง การสื่อสารที่มีบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป แต่ไม่อาจกำหนดตายตัวได้ว่าจำนวนเท่าใด แต่ทุกคนในกลุ่มสนทนาสามารถมองเห็นหน้าตากันได้ และมีโอกาสพูดคุยกันได้อย่างทั่วถึง เช่น การสนทนาบนโต๊ะอาหาร การพูดโทรศัพท์ หรือการเขียนจดหมายโต้ตอบกัน เป็นต้น

3. การสื่อสารกลุ่มใหญ่ หมายถึง การสื่อสารระหว่างคนจำนวนมาก ซึ่งผู้สนทนา ไม่สามารถเห็นหน้ากันอย่างทั่วถึง โอกาสในการสื่อสารแบบตัวต่อตัว หรือการสื่อสารระหว่างกัน เป็นไปได้ยาก เช่น การสอนหนังสือผ่านระบบการสอนทางไกล (Teleconference) การหาเสียงเลือกตั้ง การกล่าวปราศรัย การกล่าวปฐมนิเทศนิสิตนักศึกษา เป็นต้น

4. การสื่อสารองค์กร หมายถึง การสื่อสารกันภายในหน่วยงานกับหน่วยงาน หรือระหว่างหน่วยงานกับบุคคล หรือระหว่างบุคคลในหน่วยงาน ซึ่งเนื้อหาของสาร หรือวัตถุประสงค์ในการสื่อสาร จะต้องเกี่ยวข้องกับงานภายในองค์กร เช่น การออกหนังสือราชการ ของหน่วยงานราชการทุกประเภท การออกคำสั่ง ระเบียบการ หรือข้อบังคับของบริษัทเอกชน เป็นต้น

ในขณะที่ สุรธรรม์ ตรีสกุล (2547) ได้แบ่งประเภทของการสื่อสารโดยอาศัยจำนวนของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสาร ออกเป็น 9 ประเภท ดังนี้

1. การสื่อสารภายในบุคคล หมายถึง ผู้ส่งสาร และผู้รับสาร เป็นบุคคลคนเดียวที่ทำหน้าที่ในการสื่อสาร โดยมีระบบประสาทส่วนกลางทำหน้าที่ควบคุม และทำให้เกิดการสื่อสาร การสื่อสารภายในบุคคล อาจจะเกี่ยวข้องกับความคิด อารมณ์ และการรับรู้ ที่บุคคลนั้นมีต่อตนเอง และผู้อื่น

2. การสื่อสารระหว่างบุคคล เป็นการสื่อสารที่เกิดขึ้นระหว่างคนสองคน เป็นการสื่อสารแบบเห็นหน้าค่าตากัน คู่สื่อสารสามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารได้โดยตรง

3. การสื่อสารกลุ่มเล็ก หมายถึง การสื่อสารระหว่างบุคคลตั้งแต่ 3 คน แต่ไม่เกิน 12 คน การสื่อสารรูปแบบดังกล่าวอาจเป็นการรวมตัวกันเพื่อวัตถุประสงค์บางอย่าง เช่น การรวมกลุ่มของนิสิตเพื่อทำรายงาน เป็นต้น

4. การสื่อสารกลุ่มใหญ่ เป็นการสื่อสารที่มีบุคคลร่วมการสื่อสารตั้งแต่ 12 คนขึ้นไป ได้แก่ การอภิปรายในห้องประชุม หรือการสอนนิสิตกลุ่มใหญ่ เป็นต้น

5. การสื่อสารในที่สาธารณะ หมายถึง การสื่อสารที่ผู้ส่งสารเพียงคนเดียว แต่มีผู้รับสารจำนวนมาก การสื่อสารในลักษณะนี้จะมีความคล้ายคลึงกับการสื่อสารกลุ่มใหญ่ แต่จะแตกต่างกันตรงที่ลักษณะของการสื่อสารมีความเป็นทางการมากกว่า ผู้ส่งสารต้องมีการเตรียมตัว เตรียมเนื้อหาในการสื่อสารให้สอดคล้องกับผู้รับสาร เช่น การปราศรัยนโยบายของการทำงานของรัฐบาล หรือการแสดงปาฐกถาธรรม เป็นต้น

6. การสื่อสารในองค์กร หมายถึง การสื่อสารรูปแบบต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในองค์กร

7. การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม หมายถึง การสื่อสารที่ผู้ส่งสาร และผู้รับสารมีความแตกต่างกันทางด้านวัฒนธรรม ซึ่งความแตกต่างทางวัฒนธรรมอาจเป็นปัญหาหรืออุปสรรคในการสร้างความเข้าใจระหว่างคู่สื่อสาร

8. การสื่อสารมวลชน เป็นรูปแบบการสื่อสารที่ผู้ส่งสารอยู่ในรูปแบบขององค์กร หน่วยงาน หรือสถาบัน ผู้เชี่ยวชาญการใช้สื่อมวลชนประเภทต่าง ๆ ในการส่งผ่านข่าวสารอย่างกว้างขวาง รวดเร็ว และต่อเนื่อง ไปยังมวลชนผู้รับสารจำนวนมากที่มีภูมิหลังที่แตกต่างกัน

9. การสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์ หมายถึง การสื่อสารที่เกิดจากความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี กล่าวคือ รูปแบบการสื่อสารประเภทนี้เป็นการนำการสื่อสารโทรคมนาคมมาผสมผสานกับระบบคอมพิวเตอร์ เกิดเป็นเครือข่ายการสื่อสารไร้พรมแดน เช่น การสื่อสารผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (internet) การส่งไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-mail) การประชุมทางไกล (teleconference) เป็นต้น

3. การเห็นหน้ากันระหว่างคู่สื่อสาร หมายถึง รูปแบบการสื่อสารที่ถือเอาตำแหน่งที่อยู่ของผู้ส่งสาร และผู้รับสาร เป็นหลักในการพิจารณาปฏิกริยาโต้ตอบระหว่างคู่สื่อสาร ซึ่งสามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่

3.1 การสื่อสารแบบเผชิญหน้า (Face to Face communication) การสื่อสารที่ผู้ส่งสารและผู้รับสาร อยู่ในตำแหน่งที่สามารถมองเห็นกัน และเห็นปฏิกริยาของกันและกัน ในขณะที่สื่อสาร ส่งผลให้คู่สื่อสารสามารถปรับพฤติกรรม รูปแบบ หรือวิธีการสื่อสาร รวมถึงสารให้เหมาะสมกับสถานการณ์ และผู้รับสาร ในขณะนั้น เช่น การเรียนการสอนในห้องเรียน เป็นต้น

3.2 การสื่อสารแบบไม่เห็นหน้า (Interposed Communication) การสื่อสารที่คู่สื่อสาร อยู่ในตำแหน่ง สถานที่ และเวลา ที่แตกต่างกัน เป็นการสื่อสารที่ต้องอาศัยสื่อต่าง ๆ เป็นตัวกลางในการสื่อสาร เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ หรือการเขียนจดหมาย เป็นต้น ข้อจำกัดของการสื่อสารประเภทนี้ คือ การรับรู้ปฏิกริยาตอบกลับของกันและกัน

โดยสรุป การจำแนกประเภทของการสื่อสารนั้น สามารถจำแนกได้หลายรูปแบบ ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการใช้รูปแบบการสื่อสารระหว่างผู้ส่งสาร และผู้รับสาร นอกจากนี้แล้วยังขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อม สถานการณ์ และความสัมพันธ์ของคู่สื่อสาร

ความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร

1. ความหมายของความสามารถในการพูดสื่อสาร

การพูดสื่อสาร ถือได้ว่าเป็นเครื่องมือชนิดหนึ่งในการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล มีบทบาทสำคัญมากในการดำเนินชีวิตของมนุษย์ เพราะการพูดเป็นกระบวนการในการสื่อสารที่ใช้ถ่ายทอด แสดงออกซึ่งความคิด ความรู้สึก ความเข้าใจของบุคคลนั้น ๆ กับคู่สนทนา จากการศึกษาของผู้วิจัย พบว่า ได้มีนักภาษาศาสตร์ และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศหลายท่าน ได้ให้ความหมายของการพูดสื่อสาร ดังนี้

Cohen (1994, p. 266) กล่าวว่า ความสามารถในการพูดสื่อสาร หมายถึง การที่ผู้พูดมีความคล่องแคล่วในการใช้ภาษา สามารถพูดประโยคใจความเดียว หรือมากกว่า 1 ใจความ โดยใช้คำศัพท์ และไวยากรณ์ที่เจ้าของภาษาสามารถเข้าใจได้ และพูดสื่อสารในสถานการณ์ที่เหมาะสมภายในสังคม

Byrne (1986 อ้างอิงใน วรศิริ บุญซื่อ, 2545, หน้า 23) กล่าวถึงความหมายของการพูดสื่อสารว่า เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นในรูปแบบของการสื่อสารสองทิศทาง (Two-way Communication) ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับทักษะการรับรู้ของผู้ฟัง (Receptive Skill) และทักษะการผลิตภาษาของผู้พูด (Productive Skill) โดยผู้พูดจะทำหน้าที่ในการส่งสัญญาณเข้ารหัส (Encode) เพื่อแสดงออกซึ่งความต้องการ และเจตนา ในขณะที่ผู้ฟังจะทำหน้าที่ถอดรหัส (Decode)

พร้อมกับตีความสารนั้น โดยอาศัยความซ้ำซ้อน (Redundancy) ในตัวภาษาพูด ความรู้ในเรื่องระบบภาษา เช่น การออกเสียงสูงต่ำ การเน้นเสียงในประโยค รวมทั้ง ความเข้าใจในภาษาท่าทาง ซึ่งจะช่วยในการตีความหมายสารนั้น ตรงตามเจตนาของผู้พูด

Finocchiaro and Brumfit (1983, p. 140 อ้างอิงใน ประทีง ใจหาญ, 2546, หน้า 35) กล่าวว่า การพูดเป็นปฏิกริยาที่สัมพันธ์กันทั้งทางสมอง และร่างกาย ซึ่งเกิดขึ้นอย่างทันที และพร้อมกันระหว่างสิ่งที่จะพูด สถานการณ์ของการพูด ความเหมาะสมของการปรับเปลี่ยน เคลื่อนไหวอวัยวะในการพูด การใช้คำพูด กฎเกณฑ์ทางด้านไวยากรณ์ ความเหมาะสมของ ความหมาย และวัฒนธรรม รวมทั้งความไวต่อการรับรู้การเปลี่ยนแปลงของคู่สนทนา โดยรูปแบบของการพูดสื่อสารนั้น ผู้พูดจะต้องสื่อสารโดยใช้ภาษาพูดที่เหมาะสม มีการใช้เสียงหนัก เบา มีการแสดงสีหน้าท่าทาง เพื่อให้ผู้ฟังเกิดความเข้าใจในการแสดง ความหมายของสิ่งที่พูดถึง ซึ่งการพูดสื่อสารอาจจะไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ไวยากรณ์ของภาษา เจนเช่นภาษาเขียน ที่ต้องถูกต้อง สมบูรณ์

ฉะนั้น อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า การพูดสื่อสารเป็นกระบวนการแลกเปลี่ยนข้อมูล ด้วยวาจา ระหว่างผู้พูด และผู้ฟัง ตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป โดยที่ผู้พูด และผู้ฟัง จะต้องถ่ายทอดจุดประสงค์ และเจตนาของตน ผ่านการใช้ภาษา ท่าทาง และน้ำเสียง ที่เหมาะสมกับสถานการณ์ และคู่สนทนา รวมทั้งบุคคลที่เกี่ยวข้องในสถานการณ์นั้น ๆ

2. องค์ประกอบของความสามารถในการพูดสื่อสาร

การพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารจะประสบความสำเร็จได้นั้น ผู้พูดต้องมีความเข้าใจ เกี่ยวกับองค์ประกอบของความสามารถในการพูดสื่อสาร

Bartz (1979 อ้างอิงใน อัปษร ธรรมสโรช, 2548, หน้า 16) อธิบายถึงความสามารถในการพูดสื่อสารว่า การพูดเป็นทักษะที่มีความซับซ้อน ขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพของการสื่อสารของแต่ละบุคคล ซึ่งการพูดเพื่อสื่อสารความคิดให้ผู้ฟังรับรู้เข้าใจ จะต้องมียอดประกอบ 5 ประการ คือ

1. ความคล่องแคล่ว
2. ความสามารถพูดให้ผู้อื่นเข้าใจ
3. ปริมาณของข้อมูลที่สื่อสารได้
4. คุณภาพของข้อความที่สามารถนำมาสื่อสาร
5. ความพยายามในการสื่อสาร

Weir (1990 อ้างอิงใน มนูญ มะโนหาญ, 2549, หน้า 14-15) ได้อธิบายถึงองค์ประกอบของการพูดสื่อสาร ดังนี้

1. ความคล่องแคล่วในการใช้ภาษา (Fluency) คือ ผู้พูดมีความสามารถในการพูดได้อย่างคล่องแคล่ว ราบรื่น สื่อความหมายได้ตามต้องการ แม้จะเกิดปัญหาทางด้านการสื่อสารบ้าง
2. ความเหมาะสมของการใช้ภาษา (Appropriateness) หมายถึง ในขณะที่มีการพูดสื่อสาร ผู้พูดสามารถพูดโต้ตอบด้วยถ้อยคำที่สุภาพ เหมาะสม ทั้งนี้รวมถึงการพูดขอรับรอง และการพูดแสดงความคิดเห็น ทั้งที่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วย
3. ความถูกต้องของการใช้ภาษา (Accuracy) หมายถึง ผู้พูดจะต้องใช้ภาษาในการพูดสื่อสารที่เข้าใจง่าย และให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ของภาษา
4. ความหลากหลายที่อยู่ในขอบเขต (Range) เป็นการใช้นำศัพท์ที่หลากหลายได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม ตามสถานการณ์นั้น ๆ

Harris (1990) and Underhill (1994) ได้อธิบายถึงองค์ประกอบของความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษในทิศทางที่สอดคล้อง และคล้ายคลึงกัน ซึ่ง Harris (1990, p. 84) กล่าวว่า องค์ประกอบที่สำคัญของการพูดสื่อสาร ต้องประกอบไปด้วย การออกเสียง (Pronunciation) ไวยากรณ์ (Grammar) คำศัพท์ (Vocabulary) ความคล่องแคล่วของการใช้ภาษา (Fluency) และความสามารถที่ก่อให้เกิดความเข้าใจ (Comprehensibility) ส่วน Underhill (1994, p. 96) กล่าวถึงองค์ประกอบสำคัญของความสามารถในการพูด ประกอบด้วยขอบข่ายต่าง ๆ ได้แก่ ไวยากรณ์ (Grammar) คำศัพท์ (Vocabulary) การออกเสียง การขึ้นเสียงสูงต่ำ การเน้นเสียง (Pronunciation, Intonation and Stress) รูปแบบ และความคล่องแคล่วในการใช้ภาษา (Style and Fluency) และเนื้อหา (Content)

จากความหมาย และองค์ประกอบของความสามารถในการพูดสื่อสารที่กล่าวมาข้างต้น อาจสรุปได้ว่า ความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร หมายถึง ความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ โดยใช้ทักษะความสามารถด้านการใช้คำศัพท์ ตามหลักโครงสร้างของภาษานั้น ๆ ให้เหมาะสมกับความสัมพันธ์ และสถานการณ์ เพื่อถ่ายทอดความรู้สึก ความคิด ความรู้ความเข้าใจของผู้พูดไปยังผู้อื่น หรือคู่สนทนา ได้อย่างถูกต้อง และเกิดความเข้าใจในทิศทางเดียวกัน ทั้งนี้ ความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษอาจพิจารณาได้จาก ความคล่องแคล่วในการใช้ภาษาของผู้พูด การใช้ภาษาได้เหมาะสมกับสถานการณ์ทางสังคม การใช้คำศัพท์ที่ง่ายต่อความเข้าใจ และตรงประเด็นเนื้อหาที่จะพูดสื่อสาร รวมถึงความพยายามในการเลือกใช้วิธีในการสื่อสารเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในการสื่อสาร

กลวิธีการสื่อสาร

1. ความหมายของกลวิธีการสื่อสาร

กลวิธีการสื่อสาร เป็นคำที่มักจะปรากฏให้เห็นก็ต่อเมื่อมีการเรียนรู้ หรือการใช้ภาษาอื่น ที่ไม่ใช่ภาษาแม่ในการสื่อสารระหว่างผู้พูดกับคู่สนทนา เพื่อให้เกิดความเข้าใจ ความหมายตรงกัน

Torone (1981, p. 288) ได้อธิบายความหมายของกลวิธีการสื่อสารว่า เป็นความพยายามในการสื่อสารความหมายระหว่างคู่สนทนาให้เกิดความเข้าใจความหมายที่ตรงกัน (Negotiation of meaning) ในสถานการณ์ที่คู่สนทนาไม่เข้าใจความหมายของภาษาเป้าหมายที่ผู้พูดกำลังพูด

Faerch and Kasper (1983, pp. 28, 36) ได้ให้ความหมายของคำว่า “กลวิธีการสื่อสาร” ว่าเป็นการผลิตคำพูด (Speech Production) เพื่อใช้ในการสื่อสาร และแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในการสื่อสาร โดยการผลิตคำพูดนั้น จะเป็นกระบวนการที่ไม่มีหลักเกณฑ์ใด ๆ เพียงแต่ต้องพิจารณาตามความเหมาะสม และไม่เหมาะสมของสถานการณ์ที่จะสื่อสาร เพื่อให้การสื่อสารนั้น ๆ บรรลุเป้าหมาย และแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการสื่อสารได้

มนูญ มะโนหาญ (2549, หน้า 20) ได้สรุปความหมายของกลวิธีการสื่อสารว่าหมายถึง “ความพยายามของคู่สนทนา ที่จะรักษาสภาพการสนทนาให้ดำเนินต่อไปอย่างต่อเนื่อง ถึงแม้จะมีอุปสรรคในการสื่อสาร”

มัณฑิญา ชวนะ (2552, หน้า 5) ได้อธิบายความหมายของกลวิธีการสื่อสารว่าเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้การสื่อสารของผู้พูด และคู่สนทนา ราบรื่นตลอดการสนทนา ถึงแม้ว่าในระหว่างการสนทนา จะพบอุปสรรคทางการสื่อสารก็ตาม

จากการศึกษาเอกสาร งานวิจัย ตำราการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร อาจสรุปความหมายของกลวิธีการสื่อสารได้ว่า หมายถึง ความสามารถของผู้พูด และคู่สนทนา ในการรักษา และแก้ปัญหากลวิธีการสื่อสารให้ดำเนินไปอย่างราบรื่น โดยใช้เทคนิค และวิธีการต่าง ๆ ที่ผู้พูดคิดว่าจะสามารถสื่อความหมายให้แก่คู่สนทนาเกิดความเข้าใจในทิศทางที่ตรงกัน ทำให้การสื่อสาร หรือการสนทนานั้นประสบความสำเร็จ

2. รูปแบบของกลวิธีการสื่อสาร

ในการเรียน และการสอนทางด้านภาษาที่ไม่ใช่ภาษาพื้นฐานของตนเอง (Non native-speaker) ทั้งผู้เรียน และผู้สอน อาจประสบปัญหาในเรื่องของการใช้ภาษา โดยเฉพาะเมื่อต้องใช้ภาษาเป้าหมาย (Interlanguage) สื่อสารกับคู่เชี่ยวชาญ หรือเจ้าของภาษา (Native-speaker) ดังนั้น การศึกษารูปแบบกลวิธีการสื่อสารของผู้เรียน และผู้สอน จึงเป็นสิ่งจำเป็น และทำให้ทราบถึงข้อบกพร่อง และข้อจำกัดทางการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารของแต่ละบุคคล

จากการศึกษาของผู้วิจัย พบว่า มีผู้ที่ให้ความสนใจ และทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบของกลวิธีการสื่อสารไว้อย่างมากมาย โดยเฉพาะแวดวงของนักศึกษาศาสตร์และนักภาษาศาสตร์ ได้แก่ Faerch and Kasper (1983); Willems (1987 อ้างอิงใน อมรรัตน์ เหลืองแสงทอง, 2545); Bygate (1995, pp. 42–48 อ้างอิงใน มนูญ มโนหาญ, 2549) จากการศึกษาค้นคว้า และการทบทวนวรรณกรรมของผู้วิจัย สรุปได้ว่า กลุ่มผู้วิจัยดังกล่าวแบ่งรูปแบบของกลวิธีในการสื่อสารออกเป็น 2 ประเภท ซึ่งกลวิธีการสื่อสารดังกล่าวมีรูปแบบของกลวิธีการสื่อสารที่คล้ายคลึงกัน และถูกจัดแบ่งตามวิธีการในการแก้ไขปัญหาของการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม (Intercultural Communication) คือ

1. กลวิธีทำให้สำเร็จ (Achievement Strategies) หมายถึง การที่ผู้พูดพยายามที่จะใช้เทคนิค หรือวิธีการเฉพาะตัวในการชดเชย แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นขณะสื่อสารภาษาอื่น (Target Language) ที่ไม่ใช่ภาษาแม่ของตนเอง เพื่อให้การสื่อสารนั้นสามารถดำเนินต่อไป เช่น กลวิธีการอธิบายความ (Circumlocution) กลวิธีการใช้คำที่มีความหมายคล้ายคลึงกัน (Approximation or synonym) หรือการสร้างคำใหม่ (Word coinage) กลวิธีการแก้ไขข้อผิดพลาดของตนเอง (Self-repair) เป็นต้น

2. กลวิธีหลีกเลี่ยง หรือตัดทอน (Avoidance or Reduction Strategies) เป็นกลวิธีที่ผู้พูดไม่สามารถทำการแก้ปัญหากลวิธีการสื่อสารโดยใช้กลวิธีทำให้สำเร็จได้ กล่าวคือ ผู้พูดจะพยายามหลีกเลี่ยง หรือละทิ้งเนื้อหาเกี่ยวกับการพูดในเรื่องนั้น ๆ และพยายามเปลี่ยนประเด็นหัวข้อในการสนทนาไปยังเรื่องที่ตนสามารถพูดได้ เช่น กลวิธีการพูดไม่ตรงประเด็น (Topic avoidance) กลวิธียุติการพูด (Message abandonment) เป็นต้น

จากที่ได้อธิบายไปแล้วข้างต้น จะเห็นได้ว่า แม้รูปแบบของกลวิธีการสื่อสารจะแบ่งเป็น 2 ประเภท แต่ในแต่ละประเภทของกลวิธีทำให้สำเร็จ และกลวิธีหลีกเลี่ยงหรือตัดทอน ยังประกอบไปด้วยกลวิธีย่อยอีกมากมาย ดังนั้น ตามทัศนะของผู้วิจัยจะแบ่งประเภทของกลวิธีการสื่อสารออกเป็น 13 ประเภท เพื่อให้เหมาะกับงานวิจัยของผู้วิจัย ดังนี้

1. กลวิธีการใช้ภาษาแม่ และภาษาที่สองปนกัน (Intralinguas Strategy) หมายถึง การที่ผู้พูดใช้ถ้อยคำภาษาแม่ (first language) พูดแทรก หรือเพิ่มเติมขณะที่พูดภาษาที่สอง (Second language) เช่น Do you like TOM YUM (ต้มยำ) ?

2. กลวิธีการใช้ภาษาแม่ด้วยสำเนียงภาษาที่สอง (Foreignzing Strategy) หมายถึง การที่ผู้พูดพยายามเปลี่ยนเสียง หรือออกเสียงคำศัพท์นั้น ๆ ซึ่งเป็นภาษาที่สองราวกับว่าคำศัพท์นั้นเป็นภาษาแม่ เช่น I like that ยีนส์ (Jeans).

3. กลวิธีการใช้คำที่มีความหมายคล้ายเคียงกัน (Approximant Strategy) หมายถึง การที่ผู้พูดพยายามใช้คำศัพท์ที่มีความหมายเหมือน (synonym) หรือใกล้เคียงกับคำศัพท์ในภาษาเป้าหมายที่เราไม่ทราบ เช่น ใช้คำว่า problem แทนคำว่า gap

4. กลวิธีการพูดซ้ำคำ (Repetition Strategy) หมายถึง กลวิธีที่ผู้พูดพยายามกล่าวซ้ำคำ ๆ เดิม หรือประโยค ๆ เดิม เพื่อเป็นการเน้นย้ำให้ผู้ฟังเกิดความคุ้นเคย จนสามารถเข้าใจความหมายได้ด้วยตนเอง

5. กลวิธีการถอดความ และอธิบายความ (Paraphrase and Circumlocution Strategy) หมายถึง กลวิธีที่ผู้พูดพยายามยกตัวอย่างเพื่ออธิบาย และบรรยายรายละเอียดของคำที่ไม่ทราบความหมาย ตลอดจนการพูดอ้อม ๆ โดยกลวิธีนี้อาจจะมีการใช้กลุ่มคำหลาย ๆ กลุ่มคำ เพื่ออธิบายคำศัพท์ที่ไม่ทราบความหมายเพียงคำเดียว เช่น it relates about the guess of your fate in the future แทนคำว่า astrology.

6. กลวิธีการสร้างคำใหม่ (Word Coinage Strategy) หมายถึง กลวิธีที่ผู้พูดคิดคำศัพท์ซึ่งไม่มีในภาษาเป้าหมายมาใช้ ด้วยขาดความรู้เกี่ยวกับความหมายของคำศัพท์ที่ถูกต้อง เพราะเข้าใจว่า ผู้ฟังจะเข้าใจความหมายของคำศัพท์ที่ผู้พูดสร้างขึ้นเพื่อสื่อความหมาย เช่น Soundtrack film แทนคำว่า the English subtitle film.

7. กลวิธีการพูดแปลคำต่อคำ (Literal Transition strategy) หมายถึง กลวิธีที่ผู้พูดใช้ทักษะการพูดแบบเรียงคำ กลุ่มคำ ตามลักษณะการพูด หรือโครงสร้างภาษา (ไวยากรณ์) ของภาษาแม่เพื่อสื่อความหมาย เช่น in my family have 3 person. แทนประโยค There are 3 people in my family.

8. กลวิธีการใช้อวัจนภาษา (Use of non-linguistic mean) หมายถึง กลวิธีที่ผู้พูดไม่ได้ใช้คำพูด แต่ใช้การแสดงท่าทางต่าง ๆ แทนคำศัพท์ที่ต้องการสื่อความหมาย เช่น การใช้การชี้ การใช้การวาดภาพ การพยักหน้า การส่ายหน้า

9. กลวิธีการขอเวลาคิด (Smurfing strategies) หมายถึง กลวิธีที่ผู้พูดเปล่งเสียงของคำที่มีความหมาย หรือไม่มีความหมาย เช่น Um, Well เพื่อเปิดช่องทางการสื่อสารว่า ผู้พูดยังพูดไม่จบ หรือกำลังประสบปัญหาการสื่อสาร พร้อมทั้งก็ใช้เวลาดังกล่าวคิดวางแผนแก้ปัญหาการสื่อสารให้ดำเนินต่อไป

10. กลวิธีการจัดเรียงประโยคใหม่ด้วยตนเอง (Self-repair or Restructuring strategy) หมายถึง กลวิธีที่ผู้พูดใช้แก้ไขประโยค หรือคำพูดให้ถูกต้องทันทีที่ผู้พูดรู้สึกตัวว่าคำพูดหรือประโยคที่พูดไปนั้นมีความผิดพลาด หรือไม่ถูกต้องตามหลักโครงสร้างของภาษา

11. กลวิธีการขอความช่วยเหลือ (Appeals for assistance strategy) หมายถึง กลวิธีที่ผู้พูดใช้เพื่อขอความช่วยเหลือจากคู่สนทนา หรือบุคคลรอบข้าง โดยการถาม นอกจากนี้ ยังรวมไปถึง การที่ผู้พูดพยายามแสดงออกถึงความสงสัย และไม่เข้าใจของผู้พูด เพื่อสื่อให้คู่สนทนา ทราบว่าผู้พูดต้องการความช่วยเหลือ

12. กลวิธีการยุดิ หรือยกเลิกการพูด (Massage Abundant strategy) หมายถึง กลวิธีที่ผู้พูดไม่สามารถดำเนินการสื่อสารกับคู่สนทนาจนสิ้นสุดการสนทนาได้ เนื่องจากผู้พูด ขาดความรู้ทางด้านคำศัพท์ ผู้พูดไม่สามารถออกเสียงคำศัพท์เป้าหมาย ผู้พูดจึงจำเป็นต้องยุดิ การพูด หรือยกเลิกการสนทนา

13. กลวิธีการเปลี่ยนประเด็น (Topic Avoidance strategy) หมายถึง กลวิธีที่ผู้พูด หลีกเลี่ยงการสนทนาในหัวข้อสนทนาที่ผู้พูดไม่มีความรู้ หรือประสบปัญหาด้านคำศัพท์ หรือการที่ผู้พูดพูดไม่ตรงประเด็นกับหัวข้อที่กำลังสนทนา หรือการที่ผู้พูดพยายามเปลี่ยนประเด็น การสนทนา เป็นเรื่องที่ผู้พูดมีความรู้ และมีความถนัด

3. ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้กลวิธีการสื่อสาร

ในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม (Intercultural communication) หรือการเรียนการสอน ภาษาเพื่อการสื่อสาร ผู้พูด และคู่สนทนา มักจะประสบปัญหาในการสื่อสาร และเพื่อให้การสื่อสาร ประสบความสำเร็จ ผู้พูด และคู่สนทนา จะต้องการเลือกใช้กลวิธีในการสื่อสารให้เหมาะสม ซึ่งการเลือกกลวิธีการสื่อสารเพื่อแก้ปัญหาการสื่อสารนั้น ขึ้นอยู่กับปัจจัยภายใน และปัจจัยภายนอกของผู้พูด (Tarone, 1979; Bialystock, 1990 อ้างอิงใน จิตานันท์ เลิศสุวรรณ, 2550, หน้า 14)

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวกับการสื่อสารภาษาอังกฤษ พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพล ต่อการเลือกใช้กลวิธีการสื่อสารในการเรียนการสอนภาษามีอยู่หลายปัจจัย ซึ่งสามารถแบ่งเป็น ปัจจัยหลัก ๆ 2 ปัจจัย คือ ปัจจัยภายในของผู้เรียนและผู้สอน และปัจจัยภายนอกของผู้เรียน และผู้สอน

3.1 ปัจจัยเกี่ยวกับผู้เรียน

Lightbown and Spada (1996, pp. 38–39 อ้างอิงใน ลัดดาวัลย์ วรรณชนสุทธิ, 2551) กล่าวว่า แรงจูงใจ ทักษะ และบุคลิกลักษณะของผู้เรียนแต่ละบุคคล มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ผู้เรียนที่มีทัศนคติที่ดี มีทักษะและความต้องการที่จะใช้ภาษาอังกฤษ เพื่อการสื่อสาร จะสามารถเลือกใช้กลวิธีการสื่อสารที่หลากหลาย เมื่อประสบปัญหา ในการสื่อสาร ในทางตรงข้าม ผู้เรียนที่ขี้อาย วิตกกังวลกับความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ หรือผู้เรียนที่ขาดทักษะในการสื่อสาร มักจะใช้กลวิธีการหลีกเลี่ยง (Khanji, 1996 อ้างอิงใน

จิตานันท์ เลิศสุวรรณ, 2550) นอกจากนี้แล้ว อายุของผู้เรียน ประสบการณ์ หรือทักษะ ความสามารถในการพูดภาษา ตลอดจนระดับการเรียนรู้ภาษาจากสภาวะแวดล้อม หรือแม้แต่ การเรียนภาษาในห้องเรียน อาจเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลในการเลือกใช้กลวิธีในการสื่อสาร ของผู้เรียนแต่ละคนอีกด้วย

ศุทธิณี ชวนไชยสิทธิ์ และกาญจนา ปราบพล (2552) อธิบายถึงรูปแบบ ของการเลือกใช้กลวิธีการสื่อสารของผู้เรียนภาษาว่า ผู้เรียนที่มีระดับการเรียนรู้ภาษาในระดับดี จะใช้รูปแบบของกลวิธีการสื่อสารที่ทำให้สำเร็จ (Achievement or Compensatory Strategies) ส่วนผู้เรียนที่มีระดับการเรียนรู้ภาษาในระดับต่ำ จะเลือกใช้รูปแบบของกลวิธีการสื่อสาร แบบหลีกเลี่ยง (Reduction or Avoidance Strategies) ในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในการสื่อสาร นอกจากนี้ปัจจัยเกี่ยวกับผู้เรียนแล้ว ปัจจัยเกี่ยวกับผู้สอนก็มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้กลวิธี ในการสื่อสารของผู้เรียนด้วย

3.2 ปัจจัยเกี่ยวกับผู้สอน

บทบาทของครูผู้สอน เป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งในการส่งเสริม และกระตุ้นผู้เรียน ให้เกิดแรงจูงใจ เกิดทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้ภาษา โดยเฉพาะระบบการเรียนการสอน ของสังคมไทย ครูผู้สอนจะเป็นผู้กำหนดสถานการณ์ เงื่อนไข บทบาทในการเรียนภาษา (Sumanee Vithitkul, 2005, p. 7) อธิบายให้เหตุผลว่า ผู้สอนที่มีศักยภาพ จะต้องเป็นผู้ที่มีทักษะ ในด้านเลือกใช้กลวิธีในการสื่อสาร มีความรู้ความสามารถในวิชาที่สอน มีความอดทน มีทัศนคติที่ดี และมีบุคลิกภาพที่ดี นอกจากนี้ คุณลักษณะของผู้สอนแต่ละบุคคล มีผลต่อการสนับสนุนการใช้ กลวิธีในการสื่อสารของผู้เรียน (Tarone 1979; Akoko, 1999 อ้างอิงใน จิตานันท์ เลิศสุวรรณ, 2550, หน้า 15) อธิบายเกี่ยวกับปัจจัยด้านสัญชาติ เชื้อชาติของผู้สอน มีอิทธิพลต่อการเลือก ใช้กลวิธีในการสื่อสารระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ครูผู้สอนภาษาอังกฤษที่เป็นเจ้าของภาษา (Native speaker teacher) มักสนับสนุนให้ผู้เรียนภาษาใช้การสื่อสารภาษาที่สองมากกว่า ครูผู้สอน ภาษาอังกฤษที่เป็นคนไทย อย่างไรก็ตาม การที่ครูผู้สอนเลือกใช้การสื่อสารภาษาที่สองมากกว่า ภาษาแม่ อาจทำให้ผู้เรียนเกิดความกลัว วิดกกังวล ไม่กล้าสื่อสาร เพราะค่านิยมของคนไทย กลัวการขายหน้า (loosing face) รูปแบบของการใช้ภาษาของผู้สอน ก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่ง ครูผู้สอนภาษาแต่ละคนมีข้อจำกัดในความสามารถด้านการใช้ภาษาของแต่ละบุคคลไม่เหมือนกัน เช่น สำเนียง และน้ำเสียง (accents and pronunciation) ของผู้สอนแต่ละคน wilkins (1975, pp. 53-55 อ้างอิงใน ลัดดาวรรณ วรณชนสุทธิ, 2551) อธิบายว่า ข้อจำกัดของการสอนภาษา ของครูผู้สอนแต่ละคน ในการเลือกใช้ภาษาขึ้นอยู่กับระบบการเรียนการสอนของประเทศ บางประเทศขาดทรัพยากรบุคคล ขาดเครื่องมือในการช่วยสอน ทำให้ประเทศนั้นด้อยการพัฒนา

ด้านภาษา ในขณะที่ประเทศที่มีประวัติศาสตร์ทางด้านภาษาที่ยาวนาน กลับมีทรัพยากรบุคคล เครื่องมือ แหล่งข้อมูลในการพัฒนาการสอนภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ปัญหาและอุปสรรคในการสื่อสาร

การเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของคนไทยนั้น อาจไม่ประสบความสำเร็จทุกครั้ง บางครั้งในระหว่างขั้นตอนกระบวนการสื่อสารผู้เรียน หรือผู้ส่งสาร หรือผู้รับสาร อาจประสบกับความล้มเหลวในการสื่อสารนั้น ๆ ก็ได้ ดังนั้น ปัญหา และอุปสรรคของคนไทยในการเรียนเพื่อการสื่อสาร อาจประกอบด้วยองค์ประกอบหลายด้าน ทั้งองค์ประกอบทางด้านพื้นฐานความรู้ ภาษาอังกฤษของผู้เรียน วิธีการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ความรู้ความสามารถของผู้เรียน ลักษณะนิสัยทัศนคติของผู้เรียนที่มีต่อวิชาภาษาอังกฤษ ความต้องการใช้ภาษาอังกฤษของผู้เรียนแต่ละคน รวมไปถึงการขาดครูผู้สอนที่มีศักยภาพ การขาดเครื่องมือ ขาดแหล่งความรู้ที่มีประสิทธิภาพในการสอน เช่น ระบบคอมพิวเตอร์ ระบบซอฟต์แวร์การเรียนการสอนภาษาอังกฤษ เป็นต้น

กล่าวโดยสรุป ปัญหา และอุปสรรคในการสื่อสาร คือ สิ่งที่ทำให้การสื่อสารไม่บรรลุวัตถุประสงค์ หรือเป้าประสงค์ในการสื่อความของผู้ส่งสาร และผู้รับสาร โดยปัญหา และอุปสรรคในการสื่อสาร สามารถเกิดขึ้นได้จากปัจจัยของผู้ส่งสาร และผู้รับสาร และสามารถเกิดขึ้นได้ทุกขั้นตอนของการพูดสื่อสาร ซึ่งโดยปกติแล้ว ผู้สื่อสารไม่ต้องการให้การสื่อสารนั้น ๆ เกิดปัญหาในระหว่างการสื่อสาร ผู้พูด และคู่สนทนา จำเป็นต้องรู้จักใช้การปฏิสัมพันธ์ หรือกลวิธีในการสื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้การสนทนานั้นบรรลุเป้าหมาย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษา กลวิธีการสื่อสารภาษาอังกฤษในห้องเรียนของนิสิตไทยกับอาจารย์ชาวต่างชาติ ในมหาวิทยาลัยพะเยา ผู้ศึกษาได้แบ่งรายละเอียดวิธีดำเนินการศึกษาเป็นหัวข้อ ดังนี้

1. รูปแบบของการศึกษา
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

รูปแบบของการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และเชิงปริมาณ (Quantitative Research) มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับกลวิธีการสื่อสารระหว่างนิสิตกับอาจารย์ต่างชาติ ที่เกิดขึ้นภายในห้องเรียน โดยพิจารณารูปแบบการสื่อสาร ปัญหา และปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการสื่อสารของนิสิตกับอาจารย์ต่างชาติ ในมหาวิทยาลัยพะเยา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ นิสิตมหาวิทยาลัยพะเยา ชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 4 ที่ลงทะเบียนเรียนในปีการศึกษา 2556 ในรายวิชาภาษาอังกฤษเฉพาะวัตถุประสงค์ จำนวน 11 รายวิชา (English for Academic Purposes, English for Communication, English for Specific Purposes, English for Discussion, English for Business Communication, English for Communication Arts, English for Tourism, English for Hotel Business, English for Journalism, English for Lawyers, English for Arts and Design) และมีอาจารย์ต่างชาติเป็นผู้สอน จำนวน 653 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ นิสิตมหาวิทยาลัยพะเยา ชั้นปีที่ 1 ถึงปีที่ 4 ที่ลงทะเบียนเรียนในปีการศึกษา 2556 ในรายวิชาภาษาอังกฤษเฉพาะวัตถุประสงค์ และมีอาจารย์

ต่างชาติ เป็นผู้สอนเพียงรายวิชาใดวิชาหนึ่ง โดยกลุ่มตัวอย่างดังกล่าว ผู้ศึกษาได้ใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย โดยการจับสลาก

กลุ่มตัวอย่างที่ผู้ศึกษาใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย โดยการจับสลาก ได้แก่ นิสิตชั้นปีที่ 2 คณะศิลปศาสตร์ วิชาเอกภาษาอังกฤษ ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชา English for Discussion จำนวน 33 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่

1. การวิจัยเชิงคุณภาพ ในรูปแบบสังเกต (Observation) โดยการบันทึกภาพเคลื่อนไหว การเรียนการสอนระหว่างนิสิต และอาจารย์ต่างชาติ ในมหาวิทยาลัยพะเยา ในรายวิชา English for Discussion และวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อใช้ในการยืนยันข้อมูลที่ได้จากการศึกษา

2. การวิจัยเชิงปริมาณ ในรูปแบบของแบบสอบถาม (Questionnaires) โดยเป็นคำถามปลายปิด เป็นการสอบถามเกี่ยวกับปัจจัย ปัญหา แรงจูงใจ และทัศนคติของผู้เรียนที่มีผลต่อการเลือกใช้กลวิธีการสื่อสารภาษาอังกฤษ ซึ่งแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จการสื่อสารภาษาอังกฤษของนิสิตกับอาจารย์ชาวต่างชาติ ตอนที่ 3 ปัญหาในการสื่อสารภาษาอังกฤษของนิสิตขณะสนทนากับอาจารย์ในห้องเรียน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

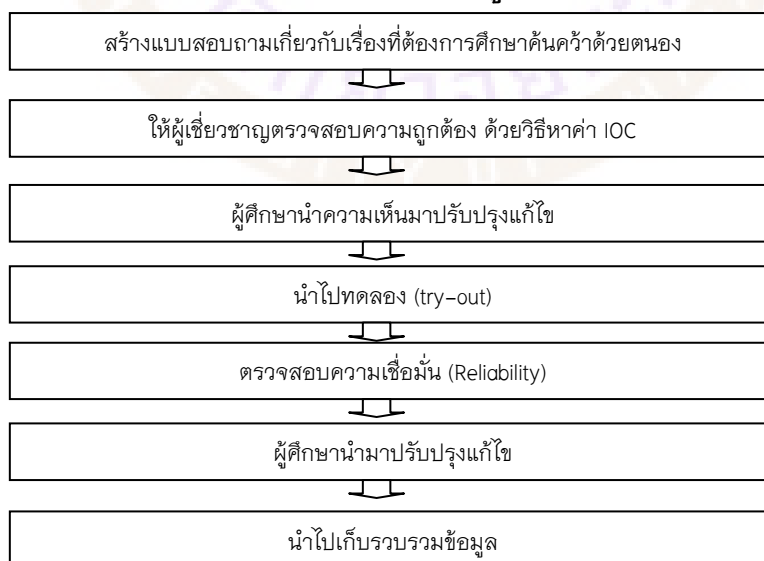
1. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสังเกตแบบมีส่วนร่วม ผู้ศึกษาจะเข้าร่วมสังเกตกลวิธีการสื่อสารภายในห้องเรียน โดยพิจารณารูปแบบการสื่อสาร ปัญหา และปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการสื่อสารของกลุ่มตัวอย่าง ผู้ศึกษาได้กำหนดกรอบในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามตารางดังต่อไปนี้

ตาราง 1 แสดงกรอบในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการเก็บข้อมูล	ที่มาและแหล่งข้อมูล	กระบวนการวิเคราะห์ข้อมูล
1. การสังเกต	ผู้ศึกษาจัดบันทึกการแสดง อาภักปกริยา ประกอบการสื่อสาร กลวิธีที่กลุ่มตัวอย่างเลือกใช้ ในการสื่อสาร	เป็นข้อมูลประกอบร่วมกับ การบันทึกวิดีโอสังเกตพฤติกรรม การสื่อสารภาษาอังกฤษ ของกลุ่มตัวอย่าง ตามแบบ วิเคราะห์กลวิธีสื่อสาร ที่ผู้ศึกษาได้สร้างขึ้น
2. การบันทึกภาพ และเสียง	บันทึกภาพ และเสียง ในระหว่างการเรียนการสอน ของกลุ่มตัวอย่าง	1. เรียบเรียงข้อมูลเป็นความเรียง จากวิดีโอบันทึกการสื่อสาร 2. วิเคราะห์ข้อมูลจาก ความเรียง โดยผู้ศึกษาได้สร้าง ตารางแจกแจงความถี่ของแต่ละ กลวิธีสื่อสารที่กลุ่มตัวอย่าง เลือกใช้

2. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ผู้ศึกษาจัดทำแบบสอบถามโดยพิจารณารูปแบบการสื่อสาร ปัญหา และปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการสื่อสารของกลุ่มตัวอย่าง ผู้ศึกษาได้กำหนดขั้นตอนในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามแผนภูมิดังต่อไปนี้

แผนภูมิ 1 แสดงขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล

จากแผนภูมิข้างต้น ผู้ศึกษามีรายละเอียดของขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบ ดังนี้

ขั้นตอนที่หนึ่ง การสร้างแบบสอบถาม จากโครงร่างในการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง รวมถึงสอบถามผู้ที่เกี่ยวข้อง และอาจารย์ที่ปรึกษา โดยระหว่าง การสร้างแบบสอบถาม ผู้ศึกษา และอาจารย์ที่ปรึกษา ร่วมกันคิดประเภทของคำถาม (คำถามปลายปิด และปลายเปิด) จำนวนข้อคำถาม

ขั้นตอนที่สอง ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้อง นำตัวอย่างแบบสอบถามที่ได้ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ตรวจสอบความถูกต้อง และให้ข้อเสนอแนะ

ขั้นตอนที่สาม ปรับปรุงก่อนนำไปทดลองใช้ ผู้ศึกษานำข้อมูล และข้อเสนอแนะที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไข

ขั้นตอนที่สี่ นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อความเชื่อมั่นว่า กลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษาเข้าใจคำถาม และวิธีการตอบ

ขั้นตอนที่ห้า ตรวจสอบความเชื่อมั่น นำข้อมูลของแบบสอบถามที่ได้จากการทดลอง กับกลุ่มตัวอย่าง มาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

ขั้นตอนที่หก ปรับปรุงแก้ไขก่อนนำมาใช้จริง ผู้ศึกษานำข้อมูลที่ได้จากขั้นตอนที่ห้า ปรับปรุงอีกครั้ง ก่อนจะนำแบบสอบถามดังกล่าวไปเก็บรวบรวมข้อมูลจริง

ขั้นตอนที่เจ็ด ผู้ศึกษานำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุง ตรวจสอบความถูกต้อง และความเชื่อมั่น ไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ผู้ศึกษากำหนด

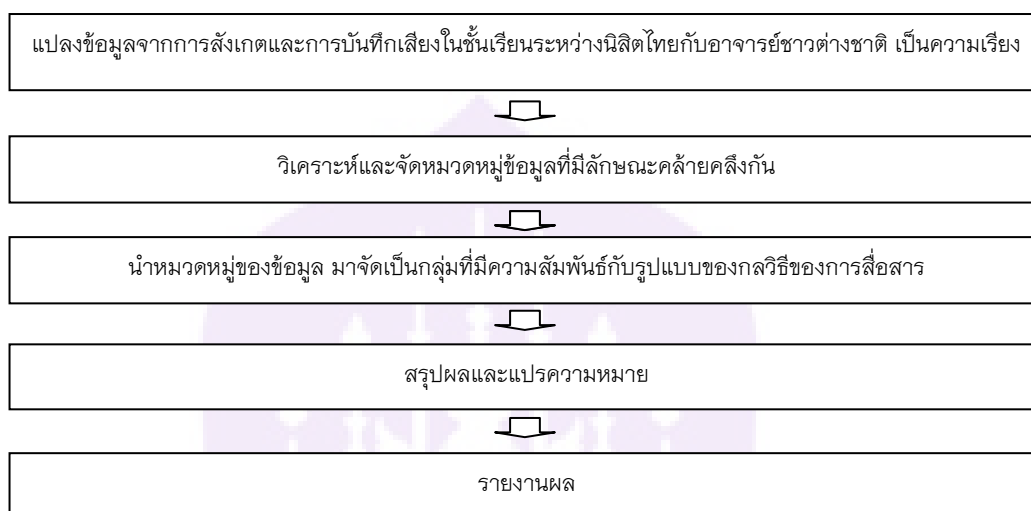
การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผู้ศึกษาได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ที่ได้จากการใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยวิธีการสังเกตกลวิธีการสื่อสารภาษาอังกฤษในห้องเรียนระหว่างนิสิตกับอาจารย์ชาวต่างชาติ การให้นิสิตทำแบบสอบถามวัดรูปแบบกลวิธีการสื่อสาร ปัจจัยที่มีผลต่อการสื่อสาร ตลอดจน การสัมภาษณ์นิสิตเกี่ยวกับปัญหา และอุปสรรคในการสื่อสารภาษาอังกฤษกับอาจารย์ชาวต่างชาติ ดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสังเกตแบบมีส่วนร่วม ผู้ศึกษาได้ศึกษาลักษณะการใช้ กลวิธีการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร จากหนังสือ บทความ และงานวิจัยต่าง ๆ เพื่อหาแนวทางในการสร้างแบบวิเคราะห์กลวิธีการสื่อสาร รวมถึงการใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยใช้การวิเคราะห์เหตุการณ์แบบอิงทฤษฎีของ Loftland (1971, pp. 14-15 อ้างอิงใน เข็มมพร หลินเจริญ, 2555, หน้า 20) คือ การวิเคราะห์เหตุการณ์ ออกเป็น 6 ประเภท ได้แก่

ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร และทำไม และใช้รูปแบบการวิเคราะห์การพูดสนทนาตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

แผนภูมิ 2 แสดงขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล (แบบสังเกต)

จากแผนภูมิข้างต้น ผู้ศึกษามีรายละเอียดของการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบ ดังนี้
 ขั้นตอนที่หนึ่ง การแปลงข้อมูลจากเทปบันทึกภาพ และเสียง การใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารในห้องเรียนระหว่างนิสิตมหาวิทยาลัยพะเยา กับอาจารย์ชาวต่างชาติ

ขั้นตอนที่สอง วิเคราะห์ เปรียบเทียบข้อมูล และจัดหมวดหมู่ข้อมูลที่มีความคล้ายคลึงกันตามรูปแบบกลวิธีการสื่อสาร จากความเรียงที่แปลงออกมาในขั้นตอนที่หนึ่ง

ขั้นตอนที่สาม การจัดหมวดหมู่ข้อมูล นำข้อมูลที่ได้จากการจัดหมวดหมู่ในขั้นตอนที่สอง จัดเป็นกลุ่มที่สัมพันธ์ตามรูปแบบของกลวิธีการสื่อสารที่ผู้ศึกษากำหนด

ขั้นตอนที่สี่ สรุปผล และแปลความหมายในการสื่อสารระหว่างนิสิตมหาวิทยาลัยพะเยา ชั้นปีที่สอง กับอาจารย์ชาวต่างชาติ

ขั้นตอนที่ห้า รายงานผลของการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เป็นการรายงานผลกลวิธีการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารในห้องเรียนระหว่างนิสิตไทยกับอาจารย์ชาวต่างชาติ

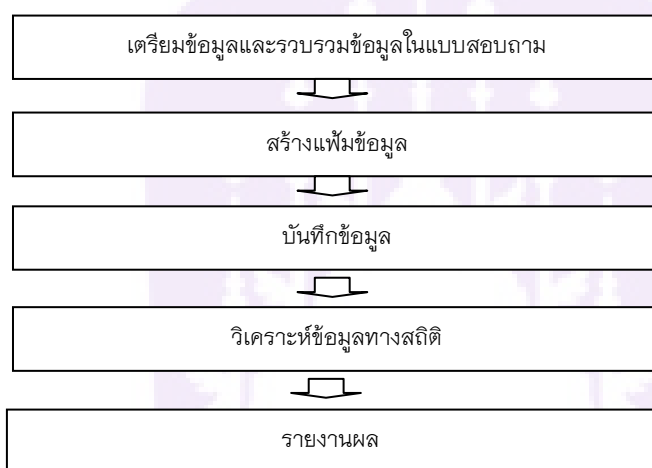
1.2 เมื่อผู้ศึกษาได้ดำเนินการถอดเทป และเรียบเรียงข้อมูลแล้ว ผู้ศึกษาจึงได้สร้างตารางแจกแจงความถี่ของแต่ละกลวิธีการสื่อสาร ที่กลุ่มตัวอย่างเลือกใช้ มาวิเคราะห์หาค่าสถิติ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยโปรแกรม Excel

2. การวิเคราะห์ข้อมูลของแบบสอบถาม ดังต่อไปนี้

2.1 วิเคราะห์แบบสอบถามกลวิธีการสื่อสารภาษาอังกฤษในห้องเรียนของนิสิต และอาจารย์ต่างชาติ มหาวิทยาลัยพะเยา โดยการหาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (IOC)

2.2 นำแบบสอบถามกลวิธีการสื่อสารภาษาอังกฤษ ที่เก็บรวบรวมข้อมูล กับกลุ่มตัวอย่างที่เลือกใช้ มาวิเคราะห์ผลการวิจัย โดยใช้สถิติพื้นฐานในการหาค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ผ่านโปรแกรม Excel

แผนภูมิ 3 แสดงขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล (แบบสอบถาม)

จากแผนภูมิตั้งต้น ผู้ศึกษามีรายละเอียดขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้
 ขั้นตอนที่หนึ่ง ขั้นเตรียมข้อมูลและรวบรวมข้อมูลในแบบสอบถาม ผู้ศึกษา นำแบบสอบถามที่ผ่านการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง มาเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนที่สอง ขั้นสร้างแฟ้มข้อมูล ผู้ศึกษานำข้อมูลภายในแบบสอบถามมากำหนดชื่อของตัวแปร (Variable Name) ค่าของตัวแปร (Value) ความหมายของค่าของตัวแปร (Value Label) และระดับการวัดข้อมูล (Measure)

ขั้นตอนที่สาม ขั้นบันทึกข้อมูล ผู้ศึกษาดำเนินการบันทึกข้อมูลที่ได้กำหนดค่าตามขั้นตอนที่สอง

ขั้นตอนที่สี่ ขั้นวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ผู้ศึกษาวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของปัจจัยที่มีผลต่อกลวิธีการสื่อสารภาษาอังกฤษภายในห้องเรียนระหว่างนิสิตไทยกับอาจารย์ชาวต่างชาติ

ขั้นตอนที่ห้า ขั้นรายงานผล ผู้ศึกษารายงานผลกลวิธีการสื่อสารภาษาอังกฤษภายในห้องเรียนระหว่างนิสิตไทยกับอาจารย์ชาวต่างชาติ รูปแบบกลวิธีการสื่อสาร ปัจจัยที่มีผลต่อการสื่อสาร

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองของผู้ศึกษา เรื่อง กลวิธีในการสื่อสารภายในห้องเรียน ของนิสิตไทยกับอาจารย์ชาวต่างชาติ ในมหาวิทยาลัยพะเยา ผู้ศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูล จากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนิสิตชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยพะเยา ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชา English for discussion ปีการศึกษา 2556 จำนวนรวม 33 คน การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. ศึกษากลวิธีในการสื่อสารภาษาอังกฤษในห้องเรียนของนิสิตกับอาจารย์ชาวต่างชาติ ในมหาวิทยาลัยพะเยา
2. ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการสื่อสารภาษาอังกฤษของนิสิตกับอาจารย์ชาวต่างชาติ ในมหาวิทยาลัยพะเยา
3. ศึกษาปัญหาในการสื่อสารภาษาอังกฤษของนิสิตกับอาจารย์ชาวต่างชาติ ในมหาวิทยาลัยพะเยา

ผู้ศึกษาจะนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 การนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับกลวิธีในการสื่อสารภาษาอังกฤษในห้องเรียน ของนิสิตชั้นปีที่ 2 วิชาเอกภาษาอังกฤษ คณะศิลปศาสตร์ กับอาจารย์ต่างชาติ ที่ลงทะเบียนเรียน ในรายวิชา English for discussion ปีการศึกษา 2556 ตามการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสังเกต ที่ผู้ศึกษาได้จัดทำขึ้น ตามตาราง 2 ถึงตาราง 4

ตอนที่ 2 การนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการสื่อสาร ภาษาอังกฤษในห้องเรียนของนิสิตชั้นปีที่ 2 วิชาเอกภาษาอังกฤษ คณะศิลปศาสตร์ ที่ลงทะเบียนเรียน ในรายวิชา English for discussion ปีการศึกษา 2556 โดยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ที่ผู้ศึกษาได้จัดทำขึ้น ตามตาราง 6

ตอนที่ 3 การนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาในการสื่อสารภาษาอังกฤษของนิสิตชั้นปีที่ 2 วิชาเอกภาษาอังกฤษ คณะศิลปศาสตร์ ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชา English for discussion ปีการศึกษา 2556 โดยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาได้จัดทำขึ้น ตามตาราง 7

ตอนที่ 1 การนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับกลวิธีในการสื่อสารภาษาอังกฤษในห้องเรียนของนิสิต
ชั้นปีที่ 2 วิชาเอกภาษาอังกฤษ คณะศิลปศาสตร์กับอาจารย์ชาวต่างชาติ ที่ลงทะเบียนเรียน
ในรายวิชา English for discussion ปีการศึกษา 2556 ตามการวิเคราะห์ข้อมูลจาก
แบบสังเกตที่ผู้ศึกษาได้จัดทำขึ้น ตามตาราง 2 ถึงตาราง 4

ตาราง 2 แสดงรูปแบบการใช้กลวิธีในการสื่อสารภาษาอังกฤษระหว่างนิสิตกับอาจารย์ต่างชาติ

Students	Foreign teacher
1. Appeals for assistance strategy	1. Repetition strategy
2. Use of non-linguistic mean	2. Paraphrase and Circumlocution strategy
3. Literal Transition strategy	3. Use of non-linguistic
4. Intralinguas strategy	4. Topic Avoidance strategy
5. Foreignzing strategy	5. Massage Abundant strategy
6. Smurfing strategy	

จากตาราง 2 พบว่า นิสิต และอาจารย์ต่างชาติ มีรูปแบบการใช้กลวิธีในการสื่อสาร
ที่แตกต่างกัน โดยนิสิตจะเลือกใช้กลวิธีในการสื่อสารที่เด่นชัด 6 กลวิธี ได้แก่ การขอความช่วยเหลือ
(Appeals for assistance strategy) กลวิธีการใช้วัจนภาษา (Use of non-linguistic mean)
กลวิธีในการพูดแปลคำต่อคำ (Literal Transition strategy) กลวิธีในการใช้ภาษาแม่ และภาษาที่สองปนกัน
(Intralinguas strategy) กลวิธีในการใช้ภาษาแม่ด้วยสำเนียงภาษาที่สอง (Foreignzing strategy)
และกลวิธีในการขอเวลาคิด (Smurfing strategy) นิสิตจะเลือกใช้กลวิธีในการสื่อสารดังกล่าวในการให้
ข้อมูล การตอบคำถาม

ส่วนกลวิธีในการสื่อสารที่อาจารย์ชาวต่างชาติเลือกใช้ประกอบด้วย 5 กลวิธี ได้แก่
กลวิธีในการพูดซ้ำคำ (Repetition strategy) กลวิธีในการถอดความและอธิบายความ (Paraphrase
and Circumlocution) กลวิธีในการใช้วัจนภาษา (Use of non-linguistic mean) กลวิธีในการเปลี่ยนประเด็น
(Topic Avoidance strategy) กลวิธีในการยุดี หรือยกเลิกการพูด (Massage Abundant strategy)
ซึ่งอาจารย์ต่างชาติจะเลือกใช้กลวิธีสื่อสารดังกล่าวในการให้ข้อมูล การตอบ และการถามคำถาม

จากตารางข้างต้นจะเห็นได้ว่า นิสิตไทย และอาจารย์ชาวต่างชาติ มีกลวิธีในการสื่อสาร
ที่คล้ายคลึงกัน 1 กลวิธี และแตกต่างกัน 5 กลวิธี

นอกจากนี้ ผลการศึกษาพฤติกรรมการใช้กลวิธีการสื่อสารจากแบบสังเกตตามการแจกแจงความถี่ พบว่า นิสิตกลุ่มตัวอย่าง มีความถี่ในการใช้รูปแบบกลวิธีการสื่อสารภายในห้องเรียน ดังตารางข้อมูล ต่อไปนี้

ตาราง 3 แสดงความถี่ในการใช้รูปแบบกลวิธีการสื่อสารของนิสิตแต่ละกลวิธี

Communicative strategy (ประเภทของกลวิธีการสื่อสาร)	ความถี่ของแต่ละกลวิธี ที่นิสิตเลือกใช้	
	จำนวน ความถี่ (ครั้ง)	ค่าร้อยละ ของความถี่
1. กลวิธีการใช้ภาษาแม่และภาษาที่สองปนกัน (Intralinguas Strategy)	25	21.19
2. กลวิธีการใช้ภาษาแม่ด้วยสำเนียงภาษาที่สอง (Foreignzing Strategy)	8	6.79
3. กลวิธีการใช้คำที่มีความหมายคล้ายเคียงกัน (Approximant Strategy)	0	0.00
4. กลวิธีการพูดซ้ำคำ (Repetition Strategy)	0	0.00
5. กลวิธีการถอดความและอธิบายความ (Paraphrase and Circumlocution Strategy)	0	0.00
6. กลวิธีการสร้างคำใหม่ (Word Coinage Strategy)	0	0.00
7. กลวิธีการพูดแปลคำต่อคำ (Literal Transition strategy)	6	5.08
8. กลวิธีการใช้อวัจนภาษา (Use of non-linguistic mean)	43	36.44
9. กลวิธีการขอเวลาคิด (Smurfing strategies)	14	11.86
10. กลวิธีการจัดเรียงประโยคใหม่ด้วยตนเอง (Self-repair or Restructuring strategy)	0	0.00
11. กลวิธีการขอความช่วยเหลือ (Appeals for assistance strategy)	22	18.64
12. กลวิธีการยุดหรือยกเลิกการพูด (Massage Abundant strategy)	0	0.00
13. กลวิธีการเปลี่ยนประเด็น (Topic Avoidance strategy)	0	0.00
รวม	118	100

จากตาราง 3 แสดงความถี่ในการใช้กลวิธีการสื่อสารภาษาอังกฤษในห้องเรียนระหว่างนิสิตกับอาจารย์ต่างชาติ พบว่า พฤติกรรมการสื่อสารที่เกิดขึ้นภายในห้องเรียนระหว่างนิสิตไทยกับอาจารย์ชาวต่างชาติ นิสิตจะมีการใช้กลวิธีการสื่อสารแบบการใช้วจนภาษาบ่อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 36.44 รองลงมา คือ กลวิธีการใช้ภาษาแม่ และภาษาที่สองปนกัน คิดเป็นร้อยละ 21.19

ส่วนกลวิธีที่ไม่มีการใช้ในระหว่างการสื่อสารภายในห้องเรียน ได้แก่ กลวิธีการใช้คำที่มีความหมายคล้ายเคียงกัน กลวิธีการพูดซ้ำคำ กลวิธีการถอดความและอธิบายความ กลวิธีการสร้างคำใหม่ กลวิธีการจัดเรียงประโยคใหม่ด้วยตนเอง กลวิธีการยุดติ หรือยกเลิกการพูด และกลวิธีการเปลี่ยนประเด็น

ในขณะเดียวกัน พฤติกรรมการใช้กลวิธีในการสื่อสารของอาจารย์ผู้สอนจากแบบสังเกตตามการแจกแจงความถี่ พบว่า อาจารย์ต่างชาติมีความถี่ในการใช้รูปแบบกลวิธีการถอดความและอธิบาย บ่อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 43.62 รองลงมา คือ กลวิธีการใช้วจนภาษา คิดเป็นร้อยละ 31.56 ดังข้อมูลตามตาราง 4

ตาราง 4 แสดงความถี่ในการใช้รูปแบบกลวิธีในการสื่อสารของอาจารย์ชาวต่างชาติแต่ละกลวิธี

Communicative strategy (ประเภทของกลวิธีการสื่อสาร)	ความถี่ของแต่ละกลวิธี ที่อาจารย์เลือกใช้	
	จำนวนความถี่ (ครั้ง)	ค่าร้อยละของ ความถี่
1. กลวิธีการใช้ภาษาแม่และภาษาที่สองปนกัน (Intralinguas Strategy)	0	0.00
2. กลวิธีการใช้ภาษาแม่ด้วยสำเนียงภาษาที่สอง (Foreignzing Strategy)	0	0.00
3. กลวิธีการใช้คำที่มีความหมายคล้ายเคียงกัน (Approximant Strategy)	0	0.00
4. กลวิธีการพูดซ้ำคำ (Repetition Strategy)	15	5.32
5. กลวิธีการถอดความและอธิบายความ (Paraphrase and Circumlocution Strategy)	123	43.62

ตาราง 4 (ต่อ)

Communicative strategy (ประเภทของกลวิธีการสื่อสาร)	ความถี่ของแต่ละกลวิธีที่ อาจารย์เลือกใช้	
	จำนวนความถี่ (ครั้ง)	ค่าร้อยละของ ความถี่
6. กลวิธีการสร้างคำใหม่ (Word Coinage Strategy)	0	0.00
7. กลวิธีการพูดแปลคำต่อคำ (Literal Transition strategy)	0	0.00
8. กลวิธีการใช้อวัจนภาษา (Use of non-linguistic mean)	89	31.56
9. กลวิธีการขอเวลาคิด (Smurfing strategies)	0	0.00
10. กลวิธีการจัดเรียงประโยคใหม่ด้วยตนเอง (Self-repair or Restructuring strategy)		0.00
11. กลวิธีการขอความช่วยเหลือ (Appeals for assistance strategy)	0	0.00
12. กลวิธีการยุดีหรือยกเลิกการพูด (Massage Abundant strategy)	20	7.09
13. กลวิธีการเปลี่ยนประเด็น (Topic Avoidance strategy)	35	12.41
รวม	282	100

จากตาราง 4 แสดงความถี่ในการใช้รูปแบบกลวิธีในการสื่อสารของอาจารย์ชาวต่างชาติ จะเห็นได้ว่า กลวิธีที่อาจารย์ชาวต่างชาติไม่ได้ใช้ในการสื่อสารภายในห้องเรียน ได้แก่ กลวิธีการใช้ภาษาแม่ และภาษาที่สองปนกัน กลวิธีการใช้ภาษาแม่ด้วยสำเนียงภาษาที่สอง กลวิธีการใช้คำที่มีความหมายคล้ายเคียงกัน กลวิธีการสร้างคำใหม่ กลวิธีการพูดแปลคำต่อคำ กลวิธีการขอเวลาคิด กลวิธีการจัดเรียงประโยคใหม่ด้วยตนเอง และกลวิธีการขอความช่วยเหลือ

ตอนที่ 2 การนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการสื่อสารภาษาอังกฤษในห้องเรียนของนิสิตชั้นปีที่ 2 วิชาเอกภาษาอังกฤษ คณะศิลปศาสตร์ ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชา English for discussion ปีการศึกษา 2556 โดยการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม การนำเสนอข้อมูลในตอนที่ 2 ประกอบด้วย ตารางแสดงจำนวนของผู้ตอบแบบสอบถาม และตารางแสดงข้อมูลปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการสื่อสารภาษาอังกฤษในห้องเรียน

ตาราง 5 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ อายุ

ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
เพศ		
เพศชาย	3	14.28
เพศหญิง	18	85.72
อายุ		
อายุระหว่าง 15-18 ปี	1	4.76
อายุระหว่าง 19-21 ปี	19	90.48
อายุระหว่าง 22-24 ปี	1	4.76

จากตาราง พบว่า จำนวนนิสิตที่ตอบแบบสอบถามมีทั้งสิ้น 21 คน ส่วนใหญ่เป็นนิสิตเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 85.72 และเป็นนิสิตเพศชาย ร้อยละ 14.28 โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ อยู่ในช่วงอายุระหว่าง 19-21 ปี คิดเป็นร้อยละ 90.48 ช่วงอายุระหว่าง 15-18 ปี คิดเป็นร้อยละ 4.76 และช่วงอายุระหว่าง 22-24 ปี คิดเป็นร้อยละ 4.76

ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยของผู้เรียนที่มีผลต่อการเลือกใช้กลวิธีการสื่อสารภาษาอังกฤษของนิสิตชั้นปีที่ 2 ที่เข้าเรียนในรายวิชา English for Discussion จำนวน 21 คน ซึ่งผลของการวิเคราะห์ข้อมูล มีลักษณะเป็นมาตราส่วน (Rating Scale) 5 ระดับ ดังนี้

ค่าเฉลี่ยของคะแนน	ความหมาย
ค่าเฉลี่ย 4.21-5.00	อยู่ในเกณฑ์ มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.41-4.20	อยู่ในเกณฑ์ มาก
ค่าเฉลี่ย 2.61-3.40	อยู่ในเกณฑ์ ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.81-2.60	อยู่ในเกณฑ์ น้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00-1.80	อยู่ในเกณฑ์ น้อยที่สุด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้กลวิธีการสื่อสารภาษาอังกฤษของนิสิตวิชาเอกภาษาอังกฤษ ชั้นปีที่ 2 คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยากับอาจารย์ชาวต่างชาติ มีรายละเอียด ดังนี้

ตาราง 6 แสดงปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้กลวิธีการสื่อสาร

ปัจจัยของผู้เรียนที่มีผลต่อการสื่อสาร	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. ตนเองมีความสามารถในการสื่อสารได้ดี	2.95	0.669	ปานกลาง
2. ตนเองมีความมั่นใจในการสื่อสารภาษา	2.90	0.700	ปานกลาง
3. ได้คะแนนดีทำให้ชอบเรียนภาษา	3.29	0.717	ปานกลาง
4. ตนเองต้องรู้คำศัพท์มากจึงจะพูดได้	3.71	0.845	มาก
5. ผู้สอนชมเชยและให้กำลังใจ	3.33	0.796	ปานกลาง
6. ผู้สอนเป็นมิตร ใจดี เป็นกันเอง	3.71	0.717	มาก
7. ผู้สอนมีเทคนิคการสอนที่เข้าใจง่าย	3.19	0.814	ปานกลาง
8. ผู้สอนคอยช่วยเหลือ และให้ผู้เรียนแสดงออก	3.38	0.921	ปานกลาง
9. ผู้สอนมีความรู้ และประสบการณ์การสอน	3.90	0.995	มาก
รวม	3.38	0.797	ปานกลาง

จากตาราง 6 แสดงให้เห็นว่า เมื่อประเมินระดับปัจจัยของผู้เรียน และผู้สอนที่มีผลต่อการเลือกใช้กลวิธีการสื่อสารภาษาอังกฤษของนิสิตชั้นปีที่ 2 ที่เข้าเรียนในรายวิชา English for Discussion จำนวน 21 คน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.38$) และเมื่อพิจารณาแล้วพบว่า

ปัจจัยของผู้เรียนที่มีผลต่อการเลือกใช้กลวิธีการสื่อสาร พบว่า นิสิตตระหนักว่าการที่ผู้สอนมีความรู้ และประสบการณ์การสอนในรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารจะสามารถช่วยให้นิสิตเลือกใช้กลวิธีการสื่อสาร ($\bar{X} = 3.90$) ผู้สอนจะต้องเป็นมิตรเป็นกันเอง และตัวนิสิตจะต้องรู้คำศัพท์มากพอจึงจะสามารถเลือกใช้กลวิธีการสื่อสารได้ ($\bar{X} = 3.71$)

ตอนที่ 3 การนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาในการสื่อสารภาษาอังกฤษของนิสิตชั้นปีที่ 2 วิชาเอกภาษาอังกฤษ คณะศิลปศาสตร์ ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชา English for discussion ปีการศึกษา 2556 โดยการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาในการสื่อสารภาษาอังกฤษของนิสิตชั้นปีที่ 2 ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชา English for Discussion จำนวน 21 คน ผลของการวิเคราะห์ข้อมูลมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ดังนี้

ค่าเฉลี่ยของคะแนน	ความหมาย
ค่าเฉลี่ย 4.21-5.00	อยู่ในเกณฑ์ มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.41-4.20	อยู่ในเกณฑ์ มาก
ค่าเฉลี่ย 2.61-3.40	อยู่ในเกณฑ์ ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.81-2.60	อยู่ในเกณฑ์ น้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00-1.80	อยู่ในเกณฑ์ น้อยที่สุด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาในการสื่อสารภาษาอังกฤษภายในห้องเรียนของนิสิต วิชาเอกภาษาอังกฤษ ชั้นปีที่ 2 คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา กับอาจารย์ชาวต่างชาติ มีรายละเอียด ดังนี้

ตาราง 7 แสดงปัญหาในการสื่อสารภาษาอังกฤษของนิสิตกับอาจารย์ชาวต่างชาติ

ปัญหาในการสื่อสารภาษาอังกฤษ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. ปัญหาความรู้ด้านคำศัพท์ภาษาอังกฤษ	3.14	0.727	ปานกลาง
2. ปัญหาด้านทักษะการพูดภาษาอังกฤษ	3.10	0.700	ปานกลาง
3. ปัญหาความประหม่าเมื่อมีโอกาสพูด	3.48	1.030	มาก
4. วิชาการสื่อสารภาษาอังกฤษเป็นวิชาที่เรียนรู้อย่างยาก	3.05	0.805	ปานกลาง
5. ไวยากรณ์เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการสื่อสาร	3.86	1.108	มาก
6. ปัญหาด้านการฟังทำให้พูดภาษาไม่ได้	3.57	1.076	มาก
7. การออกเสียงคำในภาษาอังกฤษเป็นสิ่งที่ยาก	3.24	0.768	ปานกลาง
8. ใช้เวลามากในการเรียบเรียงคำก่อนสื่อสาร	3.52	0.750	มาก
9. กิจกรรมการเรียนไม่น่าสนใจ	3.00	0.837	ปานกลาง
10. ยากให้ผู้สอนอธิบายด้วยภาษาไทยมากกว่า	2.95	1.071	ปานกลาง
11. ไม่ค่อยมีโอกาสฝึกการใช้ภาษาในห้องเรียน	3.76	0.889	มาก
12. คนเรียนในห้องมากเกินไปทำให้มีโอกาสพูดน้อย	2.62	0.865	ปานกลาง
13. ไม่มั่นใจในการพูดสื่อสารกับชาวต่างชาติ	3.43	0.746	มาก
รวม	3.29	0.875	ปานกลาง

จากตาราง 7 แสดงให้เห็นว่า นิสิตวิชาเอกภาษาอังกฤษ ชั้นปีที่ 2 คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา ที่เรียนในรายวิชา English for Discussion มีปัญหาที่ประเมินอยู่ในระดับมาก ได้แก่ วิตกกังวลเกี่ยวกับไวยากรณ์ในการสื่อสาร ($\bar{x} = 3.86$) การไม่มีโอกาสได้ฝึกฝนการใช้ภาษาอังกฤษนอกห้องเรียน ($\bar{x} = 3.76$) ซึ่งอาจส่งผลให้ความสามารถในการฟังสำเนียงของเจ้าของภาษาไม่ชัด ทำให้พูดสื่อสารภาษาไม่ได้ ($\bar{x} = 3.57$) ปัญหาการใช้เวลามากในการเรียบเรียงคำก่อนการสื่อสาร ($\bar{x} = 3.52$) รวมถึงเมื่ออยู่ในสถานการณ์ที่ต้องมีโอกาสนำเสนอ กับอาจารย์ต่างชาติ นิสิตจะมีปัญหาในเรื่องของความประหม่า ($\bar{x} = 3.48$) และความไม่มั่นใจในการพูดสื่อสาร ($\bar{x} = 3.43$) ปัญหาที่ประเมินอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ การออกเสียงคำในภาษาอังกฤษเป็นสิ่งที่ยาก ($\bar{x} = 3.24$) ปัญหาความรู้ด้านคำศัพท์ภาษาอังกฤษ ($\bar{x} = 3.14$) ปัญหาด้านทักษะการพูดภาษาอังกฤษ ($\bar{x} = 3.10$) ปัญหาวิชาการสื่อสารภาษาอังกฤษเป็นวิชาที่เรียนรู้ได้ยาก ($\bar{x} = 3.05$) ปัญหาของกิจกรรมการเรียนที่ไม่น่าสนใจ ($\bar{x} = 3.00$) ยอยากให้ผู้สอนอธิบายการสอนด้วยภาษาไทยมากกว่าภาษาอังกฤษ ($\bar{x} = 2.95$) และจำนวนผู้เรียนในห้องเรียนมากเกินไป ทำให้ผู้เรียนมีโอกาสนำเสนอในการพูดสื่อสารภาษาอังกฤษน้อย ($\bar{x} = 2.62$) ตามลำดับ

บทที่ 5

บทสรุป

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เรื่อง กลวิธีในการสื่อสารภายในห้องเรียนของนิสิตไทย กับอาจารย์ชาวต่างชาติ ในมหาวิทยาลัยพะเยา มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษากลวิธีในการสื่อสารภาษาอังกฤษในห้องเรียนของนิสิตกับอาจารย์ชาวต่างชาติ ในมหาวิทยาลัยพะเยา 2) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการสื่อสารภาษาอังกฤษของนิสิตกับอาจารย์ชาวต่างชาติ ในมหาวิทยาลัยพะเยา 3) ศึกษาปัญหาในการสื่อสารภาษาอังกฤษของนิสิตกับอาจารย์ชาวต่างชาติ ในมหาวิทยาลัยพะเยา

ผู้ศึกษาได้นำเสนอสรุปผลการศึกษา การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. การสรุปผล และการอภิปรายผลการศึกษา
6. อุปสรรคและข้อเสนอแนะ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ นิสิตมหาวิทยาลัยพะเยาชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 4 ที่ลงทะเบียนเรียนในปีการศึกษา 2556 ในรายวิชาภาษาอังกฤษเฉพาะวัตถุประสงค์ จำนวน 11 รายวิชา (English for Academic Purposes, English for Communication, English for Specific Purposes, English for Discussion, English for Business Communication, English for Communication Arts, English for Tourism, English for Hotel Business, English for Journalism, English for Lawyers, English for Arts and Design) และมีอาจารย์ต่างชาติเป็นผู้สอน จำนวน 653 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ผู้ศึกษาได้นำมาใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ นิสิตชั้นปีที่ 2 คณะศิลปศาสตร์ วิชาเอกภาษาอังกฤษ ที่ลงทะเบียนเรียนในปีการศึกษา 2556 ในรายวิชา English for discussion จำนวน 33 คน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างดังกล่าวนี้ ได้มาจากการวิธีการจับสลาก โดยการสุ่มอย่างง่าย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. การสังเกตแบบมีส่วนร่วม โดยการบันทึกภาพเคลื่อนไหวระหว่างการเรียนการสอนของนิสิต และอาจารย์ชาวต่างชาติ ร่วมกับแบบวิเคราะห์กลวิธีการสื่อสารที่ผู้ศึกษาได้สร้างขึ้น ซึ่งครอบคลุมกลวิธีการสื่อสารภาษาอังกฤษระหว่างวัฒนธรรม 13 กลวิธี คือ กลวิธีการใช้ภาษาแม่ และภาษาที่สองปนกัน กลวิธีการใช้ภาษาแม่ด้วยสำเนียงภาษาที่สอง กลวิธีการใช้คำที่มีความหมายคล้ายคลึงกัน กลวิธีการพูดซ้ำคำ กลวิธีการถอดความและอธิบายความ กลวิธีการสร้างคำใหม่ กลวิธีการพูดแปลคำต่อคำ กลวิธีการใช้อวัจนภาษา กลวิธีการขอเวลาคิด กลวิธีการจัดเรียงประโยคใหม่ด้วยตนเอง กลวิธีการขอความช่วยเหลือ กลวิธีการยุดติ หรือการยกเลิกการพูด และกลวิธีการเปลี่ยนประเด็น

2. แบบสอบถามเชิงสำรวจโดยใช้คำถามปลายปิด แบบสอบถามมี 3 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการสื่อสารภาษาอังกฤษของนิสิตกับอาจารย์ชาวต่างชาติ ตอนที่ 3 ปัญหาในการสื่อสารภาษาอังกฤษของนิสิตขณะสื่อสารกับอาจารย์ต่างชาติในห้องเรียน จำนวนทั้งหมด 24 ข้อ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) การเก็บรวบรวมข้อมูลของผู้ศึกษาได้ใช้ระเบียบการวิจัยเชิงสำรวจ ดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสังเกต ผู้ศึกษาได้เข้าไปสังเกตพฤติกรรมในการสื่อสารของนิสิต และอาจารย์ต่างชาติ ในรายวิชา English for Discussion ซึ่งเป็นนิสิตชั้นปีที่ 2 คณะศิลปศาสตร์ วิชาเอกภาษาอังกฤษ จำนวน 21 คน และอาจารย์ต่างชาติ (native speaker) จำนวน 1 คน ตามกลวิธีการสื่อสารต่าง ๆ และแบบวิเคราะห์ข้อมูลที่ผู้ศึกษาได้จัดทำขึ้น เพื่อให้คำตอบที่ตรงตามวัตถุประสงค์ หลังจากดำเนินการสังเกตเสร็จสิ้น ผู้ศึกษาจึงทำการแยกข้อมูลวิเคราะห์ตีความ และสรุปผล

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม ผู้ศึกษาได้ดำเนินการแจกแบบสอบถามท้ายคาบเรียนให้กับนิสิตชั้นปีที่ 2 คณะศิลปศาสตร์ วิชาเอกภาษาอังกฤษ ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชา English for Discussion จำนวน 21 คน จากนั้น นำแบบสอบถามที่ได้มาวิเคราะห์ในการหาค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) โดยใช้โปรแกรม Excel

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาได้วิเคราะห์ข้อมูลแบบสังเกต ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาลักษณะการใช้กลวิธีการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารจากหนังสือ บทความ และงานวิจัยต่าง ๆ เพื่อหาแนวทางในการสร้างแบบวิเคราะห์กลวิธีการสื่อสารภาษาอังกฤษ

2. จากการศึกษาผู้วิจัยได้สร้างตารางแจกแจงรายการของกลวิธีการสื่อสาร ด้วยการนับจำนวนความถี่ของแต่ละกลวิธีที่กลุ่มตัวอย่างเลือกใช้ โดยได้ศึกษาแนวคิดในการสร้างแบบวิเคราะห์กลวิธีการสื่อสาร จากงานวิจัยของ อมรรัตน์ เหลืองแสงทอง (2545) และมนูญ มโนหาญ (2549) ซึ่งตารางแจกแจงรายการกลวิธีการสื่อสาร ประกอบด้วย ประเภท และจำนวนความถี่ของการใช้กลวิธีการสื่อสารแต่ละกลวิธี

3. นำแบบวิเคราะห์กลวิธีการสื่อสารภาษาอังกฤษไปเก็บข้อมูล จำนวนความถี่ของแต่ละกลวิธีที่กลุ่มตัวอย่างเลือกใช้ โดยใช้สถิติพื้นฐาน คือ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)

4. ผู้ศึกษาได้วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม ดังต่อไปนี้

4.1 วิเคราะห์แบบสอบถามกลวิธีการสื่อสารภาษาอังกฤษในห้องเรียนของนิสิต และอาจารย์ต่างชาติ มหาวิทยาลัยพะเยา โดยการหาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (IOC)

4.2 นำแบบสอบถามกลวิธีการสื่อสารภาษาอังกฤษ ที่เก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่เลือกใช้ มาวิเคราะห์ผลการวิจัย โดยใช้สถิติพื้นฐานในการหาค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เรื่อง กลวิธีการสื่อสารภาษาอังกฤษในห้องเรียนของนิสิตไทยกับอาจารย์ชาวต่างชาติ ในมหาวิทยาลัยพะเยา สำหรับนิสิตชั้นปีที่ 2 คณะศิลปศาสตร์ วิชาเอกภาษาอังกฤษ ที่ลงทะเบียนในรายวิชา English for Discussion ปรากฏผลดังนี้

1. รูปแบบในการเลือกใช้กลวิธีในการสื่อสาร

พบว่า นิสิตมีรูปแบบในการเลือกใช้กลวิธีในการสื่อสารที่แตกต่างกับอาจารย์ผู้สอน โดยที่นิสิตมีการใช้รูปแบบกลวิธีการสื่อสารทั้งหมด 6 กลวิธี ได้แก่ กลวิธีการขอความช่วยเหลือ (Appeals for assistance strategy) กลวิธีการใช้อวัจภาษา (Use of non-linguistic mean) กลวิธีการพูดแปลคำต่อคำ (Literal transition strategy) กลวิธีการใช้ภาษาแม่ และภาษาที่สองปนกัน

(Intralinguas strategy) กลวิธีการใช้ภาษาแม่ด้วยสำเนียงภาษาที่สอง (Foreignzing strategy) และกลวิธีการขอความคิด (Smurfing)

ในขณะที่ อาจารย์ชาวต่างชาติ มีการใช้รูปแบบกลวิธีการสื่อสารทั้งหมด 5 กลวิธี ได้แก่ กลวิธีการพูดซ้ำคำ (Repetition strategy) กลวิธีการถอดความและอธิบายความ (Paraphrase and Circumlocution strategy) กลวิธีการใช้อวัจนภาษา (Use of non-linguistic mean) กลวิธีการเปลี่ยนประเด็น (Topic Avoidance strategy) กลวิธีการยุดติ หรือการยกเลิกการพูด (Massage Abundant strategy)

จะเห็นได้ว่า ในการสื่อสารภายในห้องเรียนระหว่างนิสิตกับอาจารย์ต่างชาตินั้น ทั้งนิสิต และอาจารย์ต่างชาติ มีการเลือกใช้รูปแบบกลวิธีในการสื่อสารที่เหมือนกัน 1 กลวิธี คือ การใช้อวัจนภาษา (Use of non-linguistic mean) เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาในการสื่อสาร และทำให้ การสื่อสารภายในห้องเรียนบรรลุความสำเร็จ

2. ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการสื่อสารภาษาอังกฤษของนิสิตกับอาจารย์ต่างชาติ ได้แก่ ปัจจัยทางด้านผู้สอน และผู้เรียน กล่าวคือ ผู้สอนที่มีความรู้ และมีประสบการณ์การสอน ในรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสาร จะสามารถช่วยให้นิสิตเลือกใช้กลวิธีในการสื่อสารได้ดี เมื่อเกิดอุปสรรคในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม รวมถึงตัวนิสิตเองจะต้องมีความรู้ด้านคำศัพท์ มากพอ จึงจะสามารถเลือกใช้กลวิธีการสื่อสารได้ดี เมื่อเกิดอุปสรรคในการสื่อสาร

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการสื่อสารภาษาอังกฤษ ของนิสิตกับอาจารย์ต่างชาติ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

3. ปัญหาในการสื่อสารภาษาอังกฤษของนิสิตกับอาจารย์ต่างชาติ พบว่า นิสิตมีความวิตกกังวลในด้านไวยากรณ์ขณะสื่อสารภาษาอังกฤษ การไม่มีโอกาสได้ฝึกฝนการใช้ภาษาอังกฤษ นอกห้องเรียน ส่งผลให้ความสามารถในการฟังสำเนียงของเจ้าของภาษาไม่ชัดเจน ทำให้นิสิต เกิดความประหม่า และเป็นอุปสรรคทำให้นิสิตไม่สามารถพูดสื่อสารได้

อภิปรายผลการวิจัย

ในการศึกษาพฤติกรรมการสื่อสารภายในห้องเรียน ระหว่างนิสิตชั้นปีที่ 2 คณะศิลปศาสตร์ วิชาเอกภาษาอังกฤษ กับอาจารย์ชาวต่างชาติทั้งนิสิต และอาจารย์ต่างชาติ เลือกใช้รูปแบบ กลวิธีการสื่อสารที่เหมือนกัน โดยเลือกใช้กลวิธีการสื่อสารประเภทกลวิธีทำให้สำเร็จ โดยการใช้ กลวิธีอวัจนภาษา (Use of non-linguistic mean) เพื่อประกอบการอธิบายข้อมูลให้ชัดเจนมากขึ้น เมื่อการสื่อสารภายในห้องเรียนเกิดปัญหา และอุปสรรค ในการสื่อสาร

รูปแบบพฤติกรรมการเลือกใช้รูปแบบกลวิธีในการสื่อสารที่มากที่สุดของนิสิต คือ กลวิธีอวัจนภาษา (Use of non-linguistic mean) ซึ่งตรงกันข้ามกับพฤติกรรมการเลือกใช้รูปแบบกลวิธีในการสื่อสารของอาจารย์ต่างชาติ ที่พบมากที่สุด คือ กลวิธีการถอดความ และอธิบายความ (Paraphrase and Circumlocution strategy)

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า การที่นิสิต และอาจารย์ต่างชาติ เลือกใช้กลวิธีในการสื่อสารที่แตกต่างกัน เนื่องจาก ความรู้ความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษที่แตกต่างกัน กล่าวคือ นิสิตไทยขาดองค์ประกอบของความสามารถในการพูด และในการสื่อสารภาษาอังกฤษ ได้แก่ ความคล่องแคล่วในการใช้ภาษา ความสามารถพูดให้ผู้อื่นเข้าใจ ปริมาณข้อมูล (คำศัพท์) ที่ใช้ในสื่อสาร รวมถึงความพยายามในการสื่อสาร ซึ่งแตกต่างจากอาจารย์ต่างชาติ ซึ่งเป็นเจ้าของภาษา ที่มีองค์ประกอบความรู้ความสามารถในการสื่อสารมากกว่า สอดคล้องกับทฤษฎีในการสื่อสารของ Canale (1983) ที่ได้อธิบายไว้ว่า ผู้ที่มีความรู้ความสามารถด้านการสื่อสาร จะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ 4 ประการ ได้แก่ ความรู้ความสามารถทางด้านไวยากรณ์ (Linguistic or Grammatical Competence) ความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาสังคม (Sociolinguistic Competence) ความรู้ความสามารถในการใช้ความสัมพันธ์ของข้อความ (Discourse Competence) และความรู้ความสามารถในการใช้รูปแบบ หรือกลวิธีในการสื่อสาร (Pragmatic Competence or Strategic Competence) หากผู้สนทนาขาดความรู้ความสามารถในการสื่อสารในด้านใดด้านหนึ่ง อาจทำให้การสื่อสารนั้นประสบปัญหา และอุปสรรคในการสื่อสาร จนนำมาซึ่งการสื่อสารที่ล้มเหลว

ข้อเสนอแนะ

ผู้ศึกษาพบอุปสรรคในการศึกษาครั้งนี้ ใน 3 ประเด็น คือ

1. ผู้เรียนขาดความรู้เกี่ยวกับกลวิธีในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม ส่งผลให้การปฏิสัมพันธ์ในการสื่อสารระหว่างนิสิตกับอาจารย์ต่างชาติเกิดขึ้นน้อยมาก
2. ข้อจำกัดในเรื่องของความรู้ทางด้านภาษาของผู้เรียน ในการเลือกใช้กลวิธีในการสื่อสาร กล่าวคือ เมื่อผู้เรียนขาดความรู้ทางด้านภาษา ส่งผลให้ผู้เรียนต้องการหลีกเลี่ยง หรือกลัวว่าการพูดสื่อสารนั้นผิด เป็นเหตุทำให้ผู้เรียนเลือกที่จะใช้กลวิธีอวัจนภาษา หรือพูดด้วยภาษาแม่ เพื่อเป็นการขอความช่วยเหลือจากเพื่อนผู้เรียนที่มีความรู้ทางด้านภาษามากกว่า
3. ข้อจำกัดด้านกิจกรรมการสอนของผู้สอน มุ่งเน้นให้ผู้เรียนพูดสื่อสารหรือพูดสนทนาตามแบบเรียน ส่งผลให้นิสิตขาดกระบวนการคิดวิเคราะห์ในการเลือกใช้กลวิธีในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมภายในห้องเรียน

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ผู้เรียนได้เสนอแนะว่า ในการเรียนการสอนที่มีครูผู้สอนเป็นอาจารย์ต่างชาติ (Native speaker) ความมีรูปแบบการเรียนการสอนที่น่าสนใจ จะช่วยให้นิสิตเกิดความกระตือรือร้น และกระตุ้นให้นิสิตเกิดการพูดสื่อสารภาษาอังกฤษ

2. ควรมีการสำรวจรูปแบบของการเลือกกลวิธีการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม กับกลุ่มนิสิต คณะอื่น ๆ ของมหาวิทยาลัยพะเยา ด้วย เช่น นิสิตคณะแพทยกับคนใช้ชาวต่างชาติ นิสิต คณะการท่องเที่ยวกับนักท่องเที่ยวต่างชาติ เป็นต้น เพื่อจะได้ข้อมูลเพิ่มเติมที่อาจเป็นประโยชน์ ต่อแนวทางในการพัฒนาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนิสิตในสถานการณ์จริง

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กาญจนา ปราบพาล และประกายแก้ว โอภาานนท์อมตะ. (2543). **การสำรวจความสามารถ
การใช้ภาษาอังกฤษของบัณฑิตไทย : An Investigation of English Proficiency
of Thai Graduates.** กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จิตานันท์ เลิศสุวรรณ. (2550). **กลยุทธ์ในการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักศึกษา
มหาวิทยาลัย.** วิทยานิพนธ์ ศศ.ม., มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ และบาทย์น อิมล้าราญ. (2550). **ภาษากับการสื่อสาร (พิมพ์ครั้งที่ 2).**
กรุงเทพฯ: พี.เพรส.
- ธีรภรณ์ พลายเล็ก. (2554). **ปัจจัยที่มีผลต่อการพูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขา
ภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร. วารสาร
วิจัยและพัฒนา, 3, 52-58.**
- ประเทือง ใจหาญ. (2546). **การเปรียบเทียบความสามารถด้านทักษะการพูดภาษาอังกฤษ
เพื่อการสื่อสารและแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยใช้และไม่ใช้กิจกรรมการละคร.** วิทยานิพนธ์ ศษ.ม.,
มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.
- มนูญ มะโนหาญ. (2549). **รูปแบบการสนทนาเพื่อการสื่อสารระหว่างเจ้าหน้าที่ด่านตรวจ
คนเข้าเมืองชาวไทยกับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ.** วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.,
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, เชียงราย.
- มันทีญา ชวนะ. (2552). **กลยุทธ์ทางการสื่อสารที่นักศึกษาพยาบาลใช้ในการสื่อสารกับ
ชาวต่างชาติในสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการพยาบาล.** สารนิพนธ์ ศศ.ม.,
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, กรุงเทพฯ.
- ลัดดาวัลย์ วรรณธนสุทธิ. (2551). **ปัญหาในการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 1 โรงเรียนโพธิ์ไทรพิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี
เขต 2.** วิทยานิพนธ์ ศศ.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, อุบลราชธานี.
- วรศิริ บุญซื่อ. (2545). **การพัฒนาความสามารถทางการพูดภาษาอังกฤษและความรู้
วัฒนธรรมไทยของนักเรียนนานาชาติ โดยใช้การสอนแบบเชื่อมโยง.**
วิทยานิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.

- ศุทธิณี ชวนไชยสิทธิ์ และกาญจนา ปราบพล. (2552). ผลกระทบของระดับความสามารถทางภาษาอังกฤษและประเภทของกลวิธีที่ใช้ในการสื่อสารที่มีต่อความสามารถทางการสื่อสารด้านการพูดของนักศึกษาไทยระดับอุดมศึกษา. วิทยานิพนธ์ ศ.ด., จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- ศุวีรัตน์ ภัทรานนท์. (2531). ระดับความสามารถด้านการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม., จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- สมบัติ ลีริคองคา. (2539). ผลของการสอนกลวิธีในการสื่อสารที่มีต่อความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม., จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- สมสุดา ศรีวัฒนานนท์. (2547). การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมในการทำงานของพนักงานชาวไทยและชาวตะวันตก. วิทยานิพนธ์ นศ.ม., จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- สุรัตน์ ตรีสุกมล. (2547). หลักนิเทศศาสตร์: Principles Of Communication Arts (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
- อมรรัตน์ เหลืองแสงทอง. (2545). การเปรียบเทียบกลวิธีการสื่อสารเพื่อการพูดภาษาอังกฤษของนิสิตชั้นปีที่ 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษที่แตกต่างกัน. วิทยานิพนธ์ ศ.ม., จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- อัปสร ธรรมสโรช. (2548). การใช้วิธีสอนตามแนวคิดสร้างสรรค์ความรู้นียมเพื่อส่งเสริมความสามารถทางการพูดภาษาอังกฤษ และทัศนคติของนักศึกษาปริญญาตรี: Implementation of constructivist instruction to promote English Speaking ability and attitudes of undergraduate students. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม., มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- เอื้อมพร หลินเจริญ. (2555). เทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ. วารสารการวัดผลการศึกษา, 17(1), 17-29.
- Canale, M. (Eds) (1983). Form Communicative Competence to Communicative Language Pedagogy. London: Longman.

- Cohen, D. A. (1994). **Assessing language ability in the classroom** (2nd ed). Boston: Heinle and Heinle.
- DeVito, J. A. (2000). **Human communication** (8th Ed). New York: Longman.
- Faerch, C. and Kasper, G. (Eds) (1983). **Plans and strategies in foreign language communication**. London: Longman.
- Harris, D. P. (1990). **Testing English as a Second Language**. New York: McGraw-Hill.
- Sumanee Vithitkul. (2005). **A survey study of the problems in learning to speak English of Mattayom 6 Science and Art Program students at Satriwithaya School, 2004–2005**. Master thesis, M.A., Thammasat University, Bangkok.
- Tarone, E. (1981). Some Thought on the Nation of communication Strategy. **TESOL Quality**, 15 (3), 3–5.
- Underhill, N. (1994). **Testing Spoken Language: A handbook of oral testing techniques**. Cambridge: Cambridge University Press.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

1. พศ.ดร.สุกัญญา เกาะวิวัฒนากุล อาจารย์ประจำคณะศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยพะเยา จังหวัดพะเยา
2. นางนิลุบล ชันเงิน ครูวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนบ้านร่องห้า จังหวัดพะเยา
3. นางประภาณิช เทพทิพย์ ครูวิทยฐานะชำนาญการ
โรงเรียนอนุบาลพะเยา จังหวัดพะเยา

ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสังเกตกลวิธีในการสื่อสารภายในห้องเรียน

Communication Strategies. (กลวิธีการสื่อสาร)	Using Strategies (กลวิธีที่เลือกใช้)	
	Students	teacher
1. กลวิธีการใช้ภาษาแม่และภาษาที่สองปนกัน (Intralinguas Strategy)		
2. กลวิธีการใช้ภาษาแม่ด้วยสำเนียงภาษาที่สอง (Foreignzing Strategy)		
3. กลวิธีการใช้คำที่มีความหมายคล้ายเคียงกัน (Approximant Strategy)		
4. กลวิธีการพูดซ้ำคำ (Repetition Strategy)		
5. กลวิธีการถอดความและอธิบายความ (Paraphrase and Circumlocution Strategy)		
6. กลวิธีการสร้างคำใหม่ (Word Coinage Strategy)		
7. กลวิธีการพูดแปลคำต่อคำ (Literal Transition strategy)		
8. กลวิธีการใช้อวัจนภาษา (Use of non-linguistic mean)		
9. กลวิธีการขอเวลาคิด (Smurfing strategies)		
10. กลวิธีการจัดเรียงประโยคใหม่ด้วยตนเอง (Self-repair or Restructuring strategy)		
11. กลวิธีการขอความช่วยเหลือ (Appeals for assistance strategy)		
12. กลวิธีการยุดีหรือยกเลิกการพูด (Massage Abundant strategy)		
13. กลวิธีการเปลี่ยนประเด็น (Topic Avoidance strategy)		

ค่าความถี่ในการใช้รูปแบบกลวิธีในการสื่อสารของนิสิตแต่ละกลวิธี

Communicative strategy (ประเภทของกลวิธีสื่อสาร)	ความถี่ของแต่ละกลวิธีที่นิสิต เลือกใช้	
	จำนวนความถี่ (ครั้ง)	ค่าร้อยละของ ความถี่
1. กลวิธีการใช้ภาษาแม่และภาษาที่สองปนกัน (Intralinguas Strategy)		
2. กลวิธีการใช้ภาษาแม่ด้วยสำเนียงภาษาที่สอง (Foreignzing Strategy)		
3. กลวิธีการใช้คำที่มีความหมายคล้ายเคียงกัน (Approximant Strategy)		
4. กลวิธี การพูดซ้ำคำ (Repetition Strategy)		
5. กลวิธี การถอดความและอธิบายความ (Paraphrase and Circumlocution Strategy)		
6. กลวิธี การสร้างคำใหม่ (Word Coinage Strategy)		
7. กลวิธี การพูดแปลคำต่อคำ (Literal Transition strategy)		
8. กลวิธี การใช้วัจนภาษา (Use of non – linguistic mean)		
9. กลวิธี การขอเวลาคิด (Smurfing strategies)		
10. กลวิธี การจัดเรียงประโยคใหม่ด้วยตนเอง (Self–repair or Restructuring strategy)		
11. กลวิธี การขอความช่วยเหลือ (Appeals for assistance strategy)		
12. กลวิธี การยุดีหรือยกเลิกการพูด (Massage Abundant strategy)		
13. กลวิธี การเปลี่ยนประเด็น (Topic Avoidance strategy)		
รวม		

ค่าความถี่ในการใช้รูปแบบกลวิธีในการสื่อสารของอาจารย์ชาวต่างชาติแต่ละกลวิธี

Communicative strategy (ประเภทของกลวิธีสื่อสาร)	ความถี่ของแต่ละกลวิธี ที่อาจารย์ต่างชาติเลือกใช้	
	จำนวนความถี่ (ครั้ง)	ค่าร้อยละ ของความถี่
1. กลวิธีการใช้ภาษาแม่และภาษาที่สองปนกัน (Intralinguas Strategy)		
2. กลวิธีการใช้ภาษาแม่ด้วยสำเนียงภาษาที่สอง (Foreignzing Strategy)		
3. กลวิธีการใช้คำที่มีความหมายคล้ายเคียงกัน (Approximant Strategy)		
4. กลวิธี การพูดซ้ำคำ (Repetition Strategy)		
5. กลวิธี การถอดความและอธิบายความ (Paraphrase and Circumlocution Strategy)		
6. กลวิธี การสร้างคำใหม่ (Word Coinage Strategy)		
7. กลวิธี การพูดแปลคำต่อคำ (Literal Transition strategy)		
8. กลวิธี การใช้วัจนภาษา (Use of non – linguistic mean)		
9. กลวิธี การขอเวลาคิด (Smurfing strategies)		
10. กลวิธี การจัดเรียงประโยคใหม่ด้วยตนเอง (Self–repair or Restructuring strategy)		
11. กลวิธี การขอความช่วยเหลือ (Appeals for assistance strategy)		
12. กลวิธี การยุดีหรือยกเลิกการพูด (Massage Abundant strategy)		
13. กลวิธี การเปลี่ยนประเด็น (Topic Avoidance strategy)		
รวม		

แบบสอบถาม
กลวิธีการสื่อสารภาษาอังกฤษในห้องเรียนของนิสิตไทยกับอาจารย์ต่างชาติ
ในมหาวิทยาลัยพะเยา

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้จัดทำขึ้นเพื่อใช้ประกอบการทำวิจัยในหัวข้อกลวิธีการสื่อสารภาษาอังกฤษในห้องเรียนของนิสิตไทยกับอาจารย์ต่างชาติ ในมหาวิทยาลัยพะเยา

2. แบบสอบถามฉบับนี้ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ปัจจัย ปัญหา แรงจูงใจและทัศนคติที่มีผลต่อการใช้ภาษาอังกฤษ

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

3. กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุด

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

- ข้อ 1. เพศ ชาย หญิง
- ข้อ 2. อายุ 15-18 ปี 19-21 ปี
 22-24 ปี 25-27 ปี
 28-30 ปี
- ข้อ 3 การศึกษา กำลังศึกษามหาวิทยาลัยชั้นปีที่ 1
 กำลังศึกษามหาวิทยาลัยชั้นปีที่ 2
 กำลังศึกษามหาวิทยาลัยชั้นปีที่ 3
 กำลังศึกษามหาวิทยาลัยชั้นปีที่ 4
- ข้อ 4 ลงทะเบียนรายวิชานี้เป็นวิชา เลือก บังคับ
- ข้อ 5 ชื่อรายวิชาที่ลงทะเบียน
 English for Discussion
 English for Journalism
 English for Tourism

ส่วนที่ 2 ปัจจัยที่มีผลต่อการใช้ภาษาอังกฤษ (โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านที่สุด)

ประเด็น	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
1. ปัญหาในการใช้ภาษาอังกฤษ					
1.1 ท่านคิดว่าท่านมีปัญหาเกี่ยวกับความรู้ด้านคำศัพท์ภาษาอังกฤษในระดับใด					
1.2 ท่านคิดว่าท่านมีปัญหาในด้านทักษะการพูดภาษาอังกฤษในระดับใด					
1.3 ท่านรู้สึกประหม่าทุกครั้งเมื่อมีโอกาสได้สื่อสารภาษาอังกฤษ					
1.4 วิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาที่เรียนรู้ได้ยากมาก					
1.5 ท่านรู้สึกว่าไวยากรณ์เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการสื่อสาร					
1.6 ท่านรู้สึกว่ามีความรู้ด้านทักษะการฟังทำให้ท่านไม่สามารถพูดสื่อสารภาษาอังกฤษได้					
2. ปัจจัยที่มีผลต่อการสื่อสารภาษาอังกฤษ					
2.1 ปัจจัยด้านผู้เรียน					
2.1.1 ท่านรู้สึกว่าตนเองมีความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษได้ดี					
2.1.2 ท่านมีความมั่นใจในการสื่อสารภาษาอังกฤษ					
2.1.3 ท่านได้คะแนนดีในรายวิชาภาษาอังกฤษ ทำให้ท่านชอบเรียนวิชาภาษาอังกฤษ					

ประเด็น	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
2.1.4 ท่านรู้สึกว่าตนเองต้องใช้ความพยายามในการเรียนมากเกินไป เช่น ต้องรู้คำศัพท์ปริมาณมากถึงจะพูดภาษาอังกฤษได้ หรือต้องพูดให้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์					
2.2 ปัจจัยด้านผู้สอน					
2.2.1 ผู้สอนชมเชย ให้คำแนะนำที่เป็นกำลังใจ					
2.2.2 ผู้สอนเป็นมิตร ใจดี มีความเป็นกันเอง					
2.2.3 ผู้สอนมีเทคนิคการสอนที่เข้าใจง่าย ทำให้บทเรียนสนุก ไม่น่าเบื่อ					
2.2.4 ผู้สอนคอยช่วยเหลือและให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแสดงออกด้านการสื่อสาร					
2.2.5 ผู้สอนมีความรู้และประสบการณ์การสอนภาษาที่น่าเชื่อถือ					
3. ทักษะของผู้เรียน					
3.1 การออกเสียงคำในภาษาอังกฤษ เป็นสิ่งที่ยากสำหรับท่าน					
3.2 ท่านต้องใช้เวลามากในการเรียบเรียงถ้อยคำภาษาอังกฤษก่อนการพูดสื่อสาร					
3.3 ท่านรู้สึกว่ากิจกรรมการเรียน ไม่น่าสนใจ					
3.4 ท่านอยากให้ผู้สอนภาษาอธิบายการสอนด้วยภาษาแม่มากกว่าภาษาอังกฤษ					

ประเด็น	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
3.5 ท่านมีความสุขมากที่ได้เรียนวิชา ที่เกี่ยวกับภาษาอังกฤษ					
3.6 ท่านไม่ค่อยมีโอกาสฝึกการใช้ ภาษาอังกฤษนอกห้องเรียน หรือสถานการณ์จริง					
3.7 ท่านคิดว่าจำนวนผู้เรียนในห้องเรียน มีมากเกินไป ทำให้ท่านไม่มีโอกาสได้ฝึกพูด ภาษาอังกฤษ					
3.8 ท่านเห็นว่าภาษาอังกฤษไม่มีความจำเป็น ในการประกอบอาชีพของท่าน					
3.9 ท่านรู้สึกไม่มั่นใจในการพูดสื่อสาร ภาษาอังกฤษกับชาวต่างชาติ					

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ประวัติผู้ศึกษาค้นคว้า

ประวัติผู้ศึกษาค้นคว้า

ชื่อ นามสกุล	ลัทธพรธรณ ฤกษ์จิตต์
วัน เดือน ปี เกิด	16 พฤษภาคม 2527
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	36/7 ถนนราชสัมพันธ์ ตำบลเวียง อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา
ที่ทำงานปัจจุบัน	บริษัท สิ้นมันคงประกันภัย จำกัด (มหาชน) กรุงเทพมหานคร
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	หัวหน้าหน่วยสินไหมรณนตกลาง
ประสบการณ์การทำงาน	
พ.ศ. 2553	เจ้าหน้าที่รับประกันภัยอิสรภาพ บริษัท สิ้นมันคงประกันภัย จำกัด (มหาชน)
พ.ศ. 2556	หัวหน้าหน่วยสินไหมรณนตกลาง บริษัท สิ้นมันคงประกันภัย จำกัด (มหาชน)
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2550	นศ.บ. (การสื่อสารมวลชน), มหาวิทยาลัยนเรศวร, จังหวัดพิษณุโลก
ผลงานตีพิมพ์	

ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

ลัทธพรธรณ ฤกษ์จิตต์ (ผู้บรรยาย) (24-25 มีนาคม 2559). กลวิธีการสื่อสาร

ภาษาอังกฤษในห้องเรียนระหว่างนิสิตไทยกับอาจารย์ชาวต่างชาติ

ในมหาวิทยาลัยพะเยา. ใน งานประชุมวิชาการระดับชาติของสมาชิก

เครือข่ายความร่วมมือวิชาการวิจัยสายมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์

ครั้งที่ 9 (หน้า 91-100). พิษณุโลก: คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.

ผลงานตีพิมพ์อื่น ๆ -